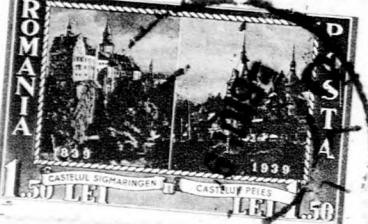

Taxa postala
plátta in num
No. 30823/1934

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
No. 1. Bn.

10. Telefon:
Havonta 11
évre 600,
földre: H
félre 12,
Hirdetések
„UJ KEL-
bánati zsidóság egyetlen napilap-
ja. Cikkeink utányomását csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszer-
kesztő: Dr. Mar-
ton Ernő. Re-
dactor responsabl-Felölés szerkesz-
tő: Jámor Ferenc. Administartor
delegat si grant responsabl-felölés
igazgató: Schwartz Endre. Propria-
tar-tulajdonos: Fraternitas S. A. H.
de Editura. Registrul publicatiunilor
periodice No. 43. Dos. 889. 1938.
Tribunalul Cluj, Secția III.

Ara 5 lej

Vasárnap, julius 7.

1940-5706. Tamuz 1.

XXIII. évfolyam, 151. szám.

VLÁG TÜKRE

A francia alkotmányreform

Franciaország alkotmányát, melyen a most tragikusán összeomlott parlamentáris rendszer felépült, 1875-ben alkották meg, négy évvel a szedáni összeomlás után.

Ez az alkotmány a harmadik köztársaság alkotmánya volt, mely óriási teret nyújtott a hivatásos pártpolitikusok tevékenységének. E pártpolitikusok érdekei nem mindig voltak összhangban az ország és főleg a dolgozó francia nép érdekeivel.

Amiként az 1871-iki katonai összeomlás után nem volt fenntartható az előbbi alkotmány, úgy a jelenlegi összeomlás is természetesen felveti egy új alkotmányreform kérdését.

Pétain marsall, a vichy-i francia kormány feje, már be is jelentette egy új alkotmány megalkotásának szükségességét, amelynek milyensége, illetőleg főbb irányelvei felett a csónka francia parlament és szenátus tagjai vannak hivatva dönteni.

Ennek az alkotmányreformnak lényegére vonatkozólag még nincsenek pontos értesítések. De a kiszivárgó hírekből joggal következtethetünk arra, hogy az új alkotmány ki fogja küszöbölni az eddigi pártrendszeret és ehelyett az érdekképviselet rendszerét fogja bevezetni az új francia parlamentáris életbe.

Hogy az érzékeny francia politikai szellem hogyan fogja magába hasonítani ezt az új rendszert, nem tudhatjuk. Csak azt tudjuk és látjuk, hogy a legyőzött Franciaországban a lelkekben is nagy változás ment végbe, amely le akar számolni a múlt ama hibáival és tévedéseivel, melyek közvetett, vagy közvetlen okai voltak az összeomlásnak.

Bizonyos, hogy a francia politikai pártok egymáshoz képest nehezen fog tudni alkalmazkodni az új alkotmány szelleméhez, de a pártok érdeke ma teljesen eltörpül a nagy nemzeti érdekek mellett, melyek között elhelyen az újjáépítés, a munka és regenerálódás szükségessége áll.

Franciaország hosszú történelmi folyamán nem egyszer állott a lét-és nemlét nyugtalanító kérdései előtt és mindannyiszor úgy tudott megmenekülni a pusztulástól, hogy a kellő időben alkalmazkodott az idő követelményeivel s eme alkalmazkodás közepette meg tudta őrizni ősi hagyományait és szellemi-lelki beállítottságának megfelelően alkalmazta az új politikai recepteket.

Pétain marsall új alkotmánya is valószínűleg ilyen ötvözet lesz az érdekképviseleti rendszernek és annak a szellemnek, mely a forradalmak lezajlása óta annyira jellemezte a francia életet.

Alattvaló helyezte el a bombát a newyorki vilákiállítás angol pavillonjában

Newyork, julius 6. (Rador.) A Stefani jelenté: A rendőrség egy ir alattvaló személyében véli felismerni azt az egyént, aki bombát helyezett el a newyorki vilákiállítás angol pavillonjában.

Szeptemberig szabadságra megy a magyar parlament

Budapest, julius 6. (Rador.) A Stefani jelenté: A képviselőház elhatározta, hogy július 12-én összeül, hogy meghallgassa a Husay és Vágó képviselők ügyében kiküldött vizsgálóbizottság jelentését. A képviselőház szeptemberig veszi ki szabadságát.

A BUKOVINAI ÉS BESZARÁBIAI MENEKULT TANSZEMÉLYZET JELENTKEZHETIK JÁRANDÓSÁGAÉRT

Bucuresti, julius 6. (Rador.) A kultuszminisztérium a beszarábiai és bukovinai menekült tudomására hozza, akik e minisztériumtól függenek, hogy amennyiben még nem kapták fel fizetésüket, úgy 12 és 1 között jelentkezhetnek járandóságukért.

Az orani események még ki-hatással lesznek Franciaország külpolitikájára

— mondotta Baudoin francia külügyminiszter. Francia repülőknél tulajdonítják a Gibraltár elleni péntek éjszakai légitámadást

Benr, julius 6. (Rador.) A német távirati iroda jelenti: Baudoin francia külügyminiszter Vichyben kijelentette a sajtó képviselői előtt, hogy Anglia és Franciaország kapcsolatai új jelleget öltöttek attól a pillanattól kezdve, hogy az angolok megtámadták Mers el Kebirnél az otlévő francia flottát, mely támadás örök foltot ejtett az angol becsületen. Feltétlenül szükséges volt összegezni szövetségeseinket fennállott kapcsolataink történetét:

— A világháború kitörésétől kezdve egészen mostanig az az óhaj irányította évenként át a francia külpolitikát, hogy semmi-lyen se kerüljön ellentétbe az angol külpolitikával. Anglia befolyása alatt léptünk háboruba Németország ellen, Anglia volt az, amely elsőnek üzent hadat.

Baudoin ezután rámutatott arra, hogyan hagyták el az angolok az északi francia hadsereget és a belga hadsereget. Majd arról a magatartásról beszélt, amelyet a francia kormány a flotta kérdésében tanusított a fegyverszüneti tárgyalások ideje alatt és kijelentette: Ami ezt a kérdést illeti, Pétain marsall és én voltunk azok, akik szám-

talanszor ünnepélyes nyilatkozatot tettünk az angol kormánynak. A német kormány nem kérte tőlünk, hogy adjuk át neki a flottát és mi mindig lojálissak voltunk a volt szövetséges miniszterekkel szemben. Junius 13-n, a legfelsőbb haditanács ülése alkalmából Churchill kijelentette nekünk, hogy ha Franciaország ne madja át flottáját az ellenségnek, úgy Nagy-Britannia nem fogja megszegni kötelezettségeit, még különbke esetén sem.

Beudoin ezután kifejtette, milyen mély-séges felháborodás vett erőt Franciaországban, amikor hírt vette annak, hogy az angolok megtámadták a francia hajókat. Mindezek után — mondotta — az angol tengeri haderő körülzárt egy másik francia flottaegységet Alexandria kikötőjében is, amelyet az a veszély fenyeget, hogy elsüllyesztek, ha megkísérelné a kikötő elhagyását. Ezek a tények minden kétséget kizáróan mély kihatással lesznek politikai orientációnkra. Mély sajnálattal kellett elhatároznunk, hogy megszakítjuk diplomáciai összeköttetésünket Angliával, amely felelős tengerészeink haláláért.

Az angol flotta blokálni akarja Martinique francia szigetét

Washington, julius 6. (Rador.) Cordeir Hull amerikai külügyminiszter megtagadta a magyarokhoz azokkal a hírekkel kapcsolatos, amelyek szerint angol tengeri egységek blokálni akarják Martinique francia szigetét. Hull kijelentette, hogy a helyzet zavaros és hogy semmit sem tudunk arról, hogy francia torpedórombolók és tengeralattjárók tartózkodnak a sziget körül.

A Reuter távirati iroda, amely a hírt továbbította, hozzáfűzi, hogy nem tisztázódott még, hogy angol hadihajók tartó-

zkodnának Martinique szigete közelében a blokálni alkalmazása céljából. Bizonyos körök azonban azt állítják, hogy hasonló iutkedésre lehet számítani. Tudvalevő, hogy az Egyesült Államoktól nemrég vásárolt repülőgépek, valamint aranytartályok találhatók a szigeten. A helyzet még bonyolultabbá válik azért, hogy Martinique szigete abba a „biztonsági zónába” esik, amelyen belül az Egyesült Államok szembeszállnak a hadviselő bármilyen tevékenységével.

Francia repülők bombázták Gibraltárt?

Gibraltár, julius 6. (Rador.) A Reuter távirati iroda jelenti: A háború kitörése óta pénteken intéztek első ízben légitámadást Gibraltár ellen. A támadásnak nincsenek áldozatai és kárt sem okozott. A ledobott bomba a tengerbe zuhant.

Madrid, julius 6. (Rador.) A német távirati iroda jelenti: Algécirásból megerősítik azt a hírt, hogy pénteken bombázták Gibraltárt. A bombázást, amely reggel hat

órákor történt, eddig ismeretlen nemzetiségű repülőgépek követték el. A csütörtökről péntekre virradó éjszaka félkettőkor felderítő repüléseket végeztek ugyanazek a gépek a gibraltári erődítmények fölött. Az angol légharító uttegek heves tüzeléssel fogadták az idegen repülőgépeket. Általában azt hiszik, hogy francia repülőgépek követték el a támadást Gibraltár ellen.

A Vichy-i kormány megtiltotta a francia polgároknak, hogy harcoljanak Németország és Olaszország ellen

San Sebastian, julius 6. (Rador.) A Stefani jelenti Clermont Ferrandból, hogy a francia hadügyminisztérium hivatalos közleményt adott ki, amely szerint a Németországgal és Olaszországgal kötött fegyverszüneti egyezmény iránti hódolat jeléül a francia kormány megtiltotta a francia polgároknak, hogy harcoljanak Németország és Olaszország ellen, beleértve azt is, hogy idegen hadsereg szolgálatába szegődjenek, amely harcban áll a németekkel és olaszokkal. A kiadott közlemény megjegy-

zi, hogy az ilyen irányú kísérleteket kényszer munka és halálbüntetés között változó büntetésekkel fogják sújtani.

A londoni francia ügyvivő benyújtotta lemondását

London, julius 6. (Rador.) A Reuter úgy értesül, hogy Cambon Franciaország londoni ügyvivője a délután folyamán felkereste a Foreign Office titkárát, közölve vele, hogy elküldte lemondását a francia kormánynak. A londoni francia követség vezetését Castellane vette át.

A zöld Cyrenaika

Aból az alkalomból, hogy Cyrenaika területe az angol-olasz háboruszkodások színtere lett, közöljük alábbi ismertetését ennek az érdekes országnak.

Klimája és területi tagozódása Cyrenai-kának emiékztet Olaszország legszebb vidékeire. kisebbfajtaú pálmái olyanok, mint amilyeneket a Rivierán találunk. Ha az ember a nagy, 1800 kilométer hosszú parti uton Bengasiból Earec felé utazik, egy éri, mintha Rómából utazna Umbria irányába. Hatalmas völgyek tárulnak az utak elé, dűnakkal, amelyek miután a folyamok visszatértek medrükbe, rengeteg babér és egyéb fűszeres vetemény nő fel aránylag rövid idő alatt gyönyörű ciprusok között emelkedik Cyrene, az egykor híres görög város, hatszáz méter magasságban, két kupolás domb között, amelynek egyikén az antik Akropolist ásták ki. Köröskörül dus füvek mezői amelyeken egykor az ókor legszebb lovai legeltek, azok a pripák, amiket Rómában a versenyeken használtak.

Nyugat- és Kelet-Lybia között, ott, ahol egykor a római Tripolisz határa húzódott, ahol a görög Pentapolisz terület el, Mussoini diadalkaput építtetett. Ezzel a kapuval jelképezni akarta Olaszország két részét, továbbá azt is, hogy ez a két rész mindig is egymás mellett élt és élni akar továbbra is.

A régi világban a görög és római kolonizáció típusait találjuk ezen a vidéken. Cyrenaika az ő enyhe és kiegyensúlyozott termékenységgel, alapjában véve még mindig görög jellegzetességű, ez volt az az ország, amelyet a régiek a „Hasperidák kertjének” neveztek. Azok a műenlékek, amelyek a legutóbbi ásatások során Cyrenében és Apolloniában feiszínre kerültek, stílusosan beleilleszkedtek a görög környezetbe. Mintha minden táncolna, mintha minden alkotás körül a forma lenne a legfontosabb, minden egyes műemlékben az élet öröme és a lét gyönyöre árad. Itt ásták ki a híres Venus Anadiomens szobrot 1913-ban, röviddel azután, hogy az olaszok ezt a területet megszállták. Száz évvel Epikur előtt hirdette itt Aristipp és Kallimachosz a tiszta életörömök filozófiáját.

A kolonizáció formái még ma is emlékeztetnek a görögök és rómaiak gyarmatosítási organizációjára. A görögök telepedtek le először olyképpen, hogy gyermekeiket elküldik az idegenbe, ott élnek dolgoznak és élveznek és csak később gondoskodik katonai védelemről. A rómaiaknak más a települési módszerük. Csak akkor telepednek le, miután előbb meghódították a területet. A rómaiak a hatalom felé való akarat jellemzi, a görögöt elienben a tulnsépsedés szükségese és a vándorlás ösztöne. A modern Itália kolonizációs története is e két módszer szintéziséből tevődik össze. Eleinte tervszerűtlenül szivárognak be Tuniszba, Savoyába, Egyiptomba és csak azután kezdődik a katonai biztonság megalapozása.

Cyrenaikában nagyarányú kolonizációt hajtott végre Mussoini. 1923-ban kezdődött ez az akció és pedig véres harcok árán, amikkel meg kellett küzdeni Mohamed Id-riss arab törzsfőnökkel. 1931-ben végül is Grazziani marsallnak sikerült az oázisok egyikén letelepedni. Innen intézte a háborus operációkat a lázadó törzsek ellen, melyek állandóan olasz területre törtek be, Egyiptom felől. Grazziani 350 kilométeres drótsövényt állítottott fei a határon, mely lehetetlenné tette a további guerilla harco-

kat. Ma már Cyrenaikában ezer 20 és 50 hektáros földbirtokon dolgoznak az olasz telepek. Négy nagyobb települést irányítják a munkát: Baracca, Oberdan, De Annunzio és Battisti városokból. Ezen a területen hozzávetőleg 50 ezer olasz lakja ezt a vidéket, vagyis fele annak, ami egész Libyában van letelepülve. A telepek Cyrenaikában az európai kertgazdaság formáira rendezkedtek be. Gyümölcsösök, vetemények, méhészet a legfontosabb termelési ágak ezen a vidéken. Természetesen nem hiányoznak a mesterséges öntözési berendezések, amihez az olasz földművesek kitűnően értenek. Az ember kalábriai falvakra gondol, amikor a szép kerteket megpillantja. 1939 óta hatalmas, 150 kilométeres vízvezeték is épült, amelynek vizét az Ain Mara forrás táplálja. Ugyanez a víz szolgál ivóvízzel is, minthogy kémiai összetétele a lehető legkedvezőbb.

Az arabok, akik kénytelenek voltak ezt a területet átengedni az olaszoknak, a fen-

sikről lehúzódtak a tenger közelébe. Az első két arab település 1939-ben létesült Appolonia és Derna között, szigorúan izlám formák között, mecsetei és sátoroszerű kis házakkal. Az arabok, mint mindenütt ezen a vidéken, főleg az állattenyésztésre rendezkedtek be. Nekik az az előnyük származott ebből az új településből, hogy felhagytak régi beduin vándorlásukkal és igyekeznek beilleszkedni az olasz állami kezeletbe. Az olaszok számára ugyancsak nagy előny hárult ebből: megszűntek a beduinokkal való ellenségeskedések. Az olasz állam minden lehető kedvezményt megad a beszületettnek, tisztára azért, hogy betelepedett olaszok és az arabok között a békét egyengesse. A népszokásokat nagy tiszteletben tartják a hódítók, az arab prédikátorok különböző kedvezményekben részesülnek, ugyanúgy az izlám szemináriumok is, ahol a papokat kiképezik. Az olaszok értették ahhoz, hogy az arabok szociális érzékenységét ne bántsák. Grazziani

rendeletére a cyrenaikai hadjáratban minden parancsnokság sátora elé hatalmas plakátokon állott arabul a felírás: „Ennél a parancsnokságnál nem ismernek osztálykülönbséget!” Amikor Grazziani 1930-ban kormányzóhelyettes volt, azon igyekezett, hogy beszületetteket állítson be a hadseregbe.

1936-ban Balbo százezer katonát vont össze az egyiptomi határon, hogy az igényeknek megfelelő nyomatókat szerezzen. 1933-ban Cyrenaikában még alig volt több tizezer főnyi légénység, ami azt jelenti, hogy Lybia katonai megszerzése a lehető leggyorsabban történt. Ma állítólag száz ezernél több katonája van az olaszoknak azon a vidéken. Cyrenaika városában, Bengaziban, Barceban, Dernában és Tobrukhban repülőbázist építettek, földalatti benzinkutakkal. Három jól megépített ut vezet az egyiptomi határ felé. Stratégiailag tehát Cyrenaika egyike a legfontosabb gyarmati területeknek Itáliában.

Értékes és értéktelen pótanyagok

A bakelit vezetője be a plasztikus anyagok korszakát. Mesterséges szövet és műselyem

Cluj, július 6. A háboru egyik kétségtelen eredménye a különböző pótanyagok, az úgynevezett „Ersatz”-ok széleskörű elterjedése volt. A jelenlegi háboru arra kényszeríti ugy a hadviselő, mint a semleges államokat, hogy mind nagyobb mértékben használják a pótanyagokat. A közvélemény azt tartja, hogy az Ersatz — német eredetű szó — minőségileg sokkal gyengébb anyag, mint az a természetes anyag, amelyet helyettesíteni hivatott.

Igaz az, hogy az „ersatzok” megjelenése rossz jel, hiszen azok az anyagok, amelyeket a legtöbb esetben pótol, óriási mennyiségben találhatók a természetben és az, hogy ennek ellenére sem szerezhetők be, csupán az emberi balgaságnak tudható be. Egyes országokban a háboru arra kényszerítette az embereket, hogy árpából készült kávéfogyasztanak, ugyanakkor pedig Braziliában nem tudják, hogy mit csináljanak a nálunk megfizethetetlenül drága bakkávéval. Kávéval fűtik a vonatokat és ezerszázak számára vetik a tengerbe. Ugyanez a helyzet Kinában a teával és Ausztráliában a gyapjával. A fogyasztás értelmetlensége által okozott szomorú helyzetet a háboru még akuttabbá tette, mint amilyen békeidőben volt.

Vannak azonban olyan Ersatzok is, amelyek a jelenlegi körülmények között igen hasznosak. Ezek arra hivatottak, hogy a gyengébb minőségű természetes anyagokat, vagy a természetben egyáltalán nem található anyagokat helyettesítsék. Ilyen Ersatz példának okául az üveg, amely természetes állapotban nem található, legfeljebb a vulkánikus eredetű kőzetekben, de akkor sem használható fel. Az üveg egy Ersatz-ja az agyag, amelyből az edényeket készítik és a történelem első napjaiban fedték fel az embereket. Mondanunk sem kell, hogy ez a pótlék sokkal kisebb minőségű, mint az agyag, amelyet helyettesít. Hasonló Ersatznak tekinthető a beton is, amely az építkezésnél elfoglalta a terméskő helyét.

A bronz születése
Az Ersatzok közé sorolhatók a rendkívül számos ércvegyületek is. Az ember már a történelemelőtti időkben sem elégedett meg az ércekkel úgy, ahogy azokat a természetben találta, hanem elképzelte az els: ércvegyületeket: az ólomból és rézből született bronzot, amelynek tulajdonságai sokkal értékesebbek, mint az alkatában résztvevő két másik elemé. Sőt mi több: a napjainkban olyan nagy szerepet játszó acél sem más, mint vegyülete a vasnak és a szénnek. Sok ezer esztendőn át az emberiség csak ezzel a két vegyülettel dolgozott. Ma viszont körülbelül tízezer vegyület áll az ember rendelkezésére. Teoretikusan pedig legalább tízezer vegyület képzelhető el az általunk ismert elemek felhasználása által. Csak az acél a következő változatokban található: nikkellel, krommal, mangánzsal, molibdénnel, vanádinnal, stb. A híres rozsdálló acél, amelyből a kések készítek, vasból, nikkellel és kromból származó vegyület. Ilyenek példának okáért azok a vegyületek, amelyekből hiányzik a vas. Kobald, magnézium, alumínium, tatal, ólom, cink, bor, beril, foszfor, nitrogén és kén. Ezeknek az elemeknek a vegyületei néha könnyűek, néha rendkívül ellenállóképesek, egyesek elbírják a kémiai tényezők hatását, másokra nem hat a magas hőmérséklet.

Anyag, amely olcsó és szép is legyen
Az utóbbi időben az ércvegyületeknek igen komoly versenytársa akadt a plasztikus anyagokban. A vegyészek régóta keresnek olyan anyagot, amely könnyen felvesz bár-

milyen alakot anélkül, hogy túlmagas hőmérsékletre lenne szükség, amely hamar lehűl és nem változik el a meleg, a hideg, a lugos anyagok hatására és amely ugyanakkor olcsó is, meg szép is. Ilyen anyagot a természetben nem találtak és ezért mesterséges uton kellett előállítani azt.

1872-ben Boyer német vegyész magas hőmérséklet mellett egyesítette a szén-savat a formaldehidet és egy olyan plasztikus anyagot kapott, amely hasonlít a kaucsukhoz, könnyen alakítható és bizonyos légnemesség alatt megkeményszik és fényes felületet nyer. Boyer nem foglalkozott felfedezésének

milyen alakot anélkül, hogy túlmagas hőmérsékletre lenne szükség, amely hamar lehűl és nem változik el a meleg, a hideg, a lugos anyagok hatására és amely ugyanakkor olcsó is, meg szép is. Ilyen anyagot a természetben nem találtak és ezért mesterséges uton kellett előállítani azt.

1872-ben Boyer német vegyész magas hőmérséklet mellett egyesítette a szén-savat a formaldehidet és egy olyan plasztikus anyagot kapott, amely hasonlít a kaucsukhoz, könnyen alakítható és bizonyos légnemesség alatt megkeményszik és fényes felületet nyer. Boyer nem foglalkozott felfedezésének

A kaucsuk, ami bevált
Ezt az igazságot egyszerűen bizonyította a mesterséges kaucsuk gyártása. A kaucsuknak igen egyszerű vegyi formulája van. Öt atom hidrogén és nyolc atom szén. Ezek az atomok alkotják a kaucsuk „izopren”-nak nevezett molekuláját. Ez a formula könnyű szerrel megkapható a szénben, a kőolajban, a mészben, sőt még a burgonyában is. Így tehát teoretikusan névze a dolgokat egy autógumigyárhoz sincsen szükségünk csupán egy burgonyaföldre.

Ezek a példák azonban csak kis részét ilusztrálják annak a rengeteg pótlékknak, amely az elmúlt háboru alatt és után született meg. Ma az Ersatz a háboru elsőszülött fia, mai technikánk alapját képezi. Nem létezik olyan ipar, amely fel ne használná a pótlékokat. Kezdve a gyógyszerektől és befejezve a bőrről, amelyből lábbeliket gyártanak, mindenütt Ersatzokat találunk, amelyek közül egyesek sokkal különb minőségűek, mint

Könyvnap! Rembrandt. Cs. Pogány könyve, 32 old. műlappal könyvnap! kedv. ára most fve 130, kve 168 (majd 159, 221 lej. Kosztolányi: Erős várunk a nyelv, 228 (304) lei, Lenni, vagy nem lenni 228 (304) lei. Dénes: Élet helyett órák, Ady regény, fve 115, kve 160 lei (152 és 206 helyett) Lepagenál, Cluj. Postán utánvétellel. Kérjen új jegyzéket.

gyakorlati következményeivel és csupán 1909-ben tökéletesítette Bakeland amerikai vegyész ezen anyag termelési eljárását. Az új anyagot bakelitnek nevezték el és ma is ebből az anyagból gyártják a szigetelőket, a töltőtollakat, a hamutartókat, a műtárgyakat és különböző repülőgép-alkatrészeket.

1200 bakelit változat
A bakelit vezetője be a plasztikus anyagok korszakát. Ma körülbelül 1200 különböző bakelit változat található a piacon. Egyes plasztikus anyagok igen értékeseknek bizonyultak. Így például a „mipolam” igen nagy szerepet játszik a vegyi iparban, mert ellen-

azok a természetes anyagok, amelyeket helyettesítenek.

Etelek tablettákban
A mai háboru a maga totális jellegével minden bizonnyal hozzá fog járulni ahhoz, hogy a tudományos kutatások számos új és csodálatos anyag felfedezésével ajándékozzák meg a világot. A szaklapok közlései szerint egyes laboratóriumokban a mesterséges szín-

Hatásos „jelmondatot” keresnek az amerikai elnökválasztáson

Vagyont ér egy sikerült „slogans”

Amerika ez év őszén elnökválasztásra készül. Ezalkalomból felelevenítik a lapok azokat a jelszavakat, amelyeket a régi elnökválasztásokon használtak és győzelemhez segítettek a pártot. Amerikában „slogans”-nak nevezik azokat a tömör mondatokat, amelyek reklám céljából iparcik, vagy film népszerűsítésére dobnak a közutadba. Az elnökválasztáson is vannak ilyen slogans-ok és ezeknek sikerétől sok függ.

Az amerikai lapokban a világesemények között is feltűntetést keltett az alábbi hirdetés:

— Ha meg akar gazdagodni, a gyors meg gazdagodás útja: találjon ki egy jó slogant az elnökválasztásra. A republikánus párt jól megfizeti önnek a sikeres slogant.

Az amerikai lapok közlik a régi elnökválasztások híres slogansait. Wilson elnök választása előtt ez volt a győzelmes jelmondat: „Mégmenekültünk a háborútól”. Mc. Kinley 1896-ban ezzel a jelmondatával győzött: „Gőzerővel előre”.

Hoover elnök 1928-ban ezt a jelmondatot vetette be a választási küzdelemben: „Két automobil minden egyes garázsba és két tyuk minden fazékba.”

1936-ban a republikánus párt jelöltjei — „Landon és Knox fognak benneteket megmenteni.”

A legrégebb választási jelszó 1844-ben hangzott el és ebből vette 1928-ban Hoover

áll az összes savak hatásának. A „celoron” keménysége miatt sikeresen használható a gépkocsigyártásban. A plasztikus anyagokat főleg a légi iparban használták fel előzősen, mert könnyűek és a rezgésekre nem reagálnak. A plasztikus anyagok közé tartozik a mesterséges üveg is. Természetesen az elnevezés nem a legszerencsésebb, hiszen a közönséges üveg is mesterséges termék. A „mesterséges üveg” éppen olyan átlátszó, mint a rendes, de sokkal ellenállóbb annál. Sajnos, optikai tulajdonságai alkalmatlanná teszik a teleszkópok, mikrofónok és fényképező készülékek felhasználásánál. Ezeknek a készülékeknek a lencséit a rendes üvegből gyártják és ezzel magyarázható drágaságuk.

A legkitűnőbb vegyész sem tudja utánozni a selyemhernyót

A plasztikus anyagok közé tartoznak a mesterséges szövetek is. Ezek közül első helyen áll a műselyem. Valóságban műselyem egyáltalán nem is létezik és az ipar ennek az anyagnak az elnevezését „rayon”, „albin” és más elnevezésekkel cserélte fel, mintegy bizonyítva, hogy ennek az anyagnak nincsen semmi köze a valódi selyemhez.

A selyemhernyó eperfelelet eszik és azt átdolgozza egy olyan folyékony anyaggá, amely ha kikerül a hernyó szájából, azonnal megkeményszik. Hogy ez az átalakulás hogyan történik, azt ma még nem tudjuk és képtelenek vagyunk utánozni. A legnevesebb vegyész sem képes megcsinálni azt, amit a kis selyemhernyó. Amit mi műselyemnek nevezünk, nem más, mint különböző vegyi anyagok sejtjeiből készült folyadék. A legtöbb ilyen termék azonban tönkremegy a mosásban. Minden évben újabb tökéletesebbekről adnak hírt és nemrég az amerikai Dupont konzern bejelentette, hogy sikerült műselyemből ugyanolyan szép, hajlékony és erős harisnyákat előállítani, mint azok amelyek természetes selyemből készültek. A műselyem termelése meglepő gyorsasággal növekszik. 1910-től 1931-ig csak az Egyesült Államokban a nulláról évi 143 millió kilogrammra emelkedett a műselyem-termelés.

titikus élelem kérdésének megoldásával foglalkoznak a tudósok a legnagyobb titokban. Senkit sem lehet majd meg, ha nem sokára pasztillák formájában kapjuk majd meg mindennapi élelmünköt.

Egy aszpirin nagyságu kis tableta azt az érzést fogja adni nekünk, hogy egy sültet fogyasztottunk el és hogy ugyanannyi kalóriát kaptunk, mintha egy kiadós polgári ebédet fogyasztottunk volna el.

telikus élelem kérdésének megoldásával foglalkoznak a tudósok a legnagyobb titokban. Senkit sem lehet majd meg, ha nem sokára pasztillák formájában kapjuk majd meg mindennapi élelmünköt.

elnök is a fent idézett jelszót, amely így hangzott:

— „Két dollár minden napra és egy rostbőf.”

Lincoln elnök választásakor 1860-ban a következő választási jelszavak voltak forgalomban:

— „Ha a házat két darabba vágod, összeomlik.”

— „Szabad iakást a szabad embereknek.”

— „Egyik nemzetnél sem lehet a fél nemzet szabad, a másik a másik fele rabszolga.”

— „Az igazságot akarjuk.”

— „Mindig csak igazat mondjunk.”

Teodor Roosevelt annak idején ezzel a jelmondatával győzött:

— „Lassan beszélj, de legyen a kezedben egy hatalmas bot.”

Biztosítják az elsőrendű közlekedési cikkek forgalmát

Bucuresti, július 6. (Rador). A nemzetgazdasági miniszter intézkedéseinek következtében biztosítják az összes elsőrendű közlekedési cikkek fogyasztását. A gyártókat kötelezték, hogy bizonyos cikkeket az eddigi árnál jóval alacsonyabban állítsanak elő és hozzanak forgalomba. Elsősorban a szappanról, vajtermékekről és szövetekről van szó. Ugyanakkor a nemzetgazdasági miniszter elhatározta, hogy nem engedi meg az árak emelkedését és fenntartja több árucikk mint a papír, cukor és cement árát.

Az új

Figurlo, a

Bucuresti, juliu

A Nemzet

Az új

Bucuresti, juliu

Az új

Bucuresti, juliu

Az új

Bucuresti, juliu

Az új

Bucuresti, juliu

Az új

Bucuresti, juliu

Az új

Bucuresti, juliu

Az új

Bucuresti, juliu

Az új

Bucuresti, juliu

Az új

Bucuresti, juliu

Az új

Bucuresti, juliu

Az új miniszterek átvették hivatalukat

Gigurtu, a Nemzet Pártjának vezérkari főnöke a párt megbízottaihoz

Bucuresti, július 6. (Rador). Ion Gigurtu miniszterelnök, a Nemzet Pártja vezérkari főnöke az alábbi körlevelet intézte a párt megbízottaihoz:

A Nemzet Pártja 5. sz. körlevele A legfőbb vezetés 5. sz. magas rendeletével július 3-án a Nemzet Pártja vezérkari főnökévé neveztek ki. Számotvetve a felelősségteljes helyzettel, amelyet ezekben az országokra nézve súlyos és fájdalmas körülmé-

nyek között elfoglaltok, igyekezni fogok a rábízott vezető helyről minden kötelességemre eleget tenni, hogy a Nemzet Pártja ilyenformán elérje az országot, a nép és a trón javára irányuló céljait. Kérem a párt megbízott vezetőit, mindenfokú parancsokat, hogy felismerve a jelenlegi idők hívását, jobban, mint bármikor és inkább, álljunk egy falként öfelsége, a király körül.

Egészséget!

Az új külügyminiszter átvette hivatalát

Bucuresti, július 6. (Rador). Pénteken délután történt meg M. Manolescu mérnök beiktatása a külügyminisztériumban. A külügyminisztérium miniszteri szobájában jelentették a beiktatáson C. Argetoianu királyi tanácsos volt külügyminiszter, Grigorcea nagy követ főtitkár, Gh. Creteanu meghatalmazott miniszter, valamint az összes igazgatók és tanácsosok. Argetoianu királyi tanácsos rövid beszédet tartott, amelyre a külügyminiszter a következőkben válaszolt:

Munkatársaim bizonyára megértik külpolitikánk változásának jelentőségét. Megértetem, hogy önöket, akik más politikánál működtek közre, bizonyos lelki tértelenség fogja el, de a magasabb lelkek fel tudnak ez alól szabadulni s minden munkaerőjüket az ország érdekében kívánják ügynek szentelni. Esztét meg kell állapítanom, ha tulságosan súlyos is ez a szó, hogy hiányzik a hazaszeretet annál, akit nem tudja levetkezni ezt a lelki tértelenséget.

Horia Sima kultuszminiszter székfoglalója

Bucuresti, július 6. (Rador). Horia Sima kultuszminiszter beiktatásakor az alábbi beszédet intézte Giurescu távozó miniszterhez.

Köszönöm miniszter ur hozzám intézett jókívánságait. Mint volt tanítványa, ismerem a bucaresti ügyetromán történelmi szakma kifejtett működését és tudom, hogy szinte és mely nemzeti felfogás hatotta át ezt a működést. A jelenlegi kormány feladata teljesen és véglegesen megvalósítani ezt a nemzeti felfogást az államélet összes területein. Ma minden románra az a kötelesség hárul, hogy beilleszküljék nemzetünk a győzelmes európai eszmévilágba. Ez a győzelmes eszmévilág a közéletünkben eddig uralgó állam és állampolgár felfogások kiismerését jelenti a nemzet és románság igaz értelmében vett fogalmaival. Jelenti továbbá, hogy úgy a magánéletben, mint az államéletben az egyetlen fennálló emberi valóságot a nemzetet kell szem előtt tartani.

Anélkül, hogy jövőbeli működésem részleteibe merülnek, rámutathatok álláspontomra, tárcám két nagy kérdésével kapcsolatban. Ami az egyházat illeti, szabad és önálló egyházat akarok minden befolyástól mentes, amelynek az állam minden támogatást megad, anélkül, hogy mást kérne tőle, mint isteni küldetése teljesítését, a román lelkek vezetését dákóromán határaink között. A népvészést tekintetében a teljes megnyilvánulási szabadság mellett vagyok. A szellemnek ezen a területén semmilyen megszorítást sem lehet alkalmazni, de a teljes szabadság csak a románok számára állhat fenn, mert egyetemes lényüinktől teljesen idegen nép semmit sem nyújthat dákóromán szellemiségünknek.

Köszönetet mondok önöknek uraim és remélem, hogy ugyanolyan együttműködést fogok élvezni, mint amelynek elődeim örveidtek s ami nem személyemnek, hanem annak a küldetésnek szól, amivel öfelsége, a király bízott meg.

Betiltották a Semnalut és Jurnalut

Bucuresti, július 6. (Rador). A propagandaügyi minisztérium közli, hogy közrendi okokból betiltották a Semnalut és Jurnalut című napilapokat. Ugyanakkor felhívták az országban megjelenő összes lapok figyelmét, hogy pontosan közzöljék a hatóságok közleményeit és tudomásukra hozták, hogy ellenkező esetben megtörtöl intézkedéseket alkalmaznak ellentük.

Iorga emlékiratot készít a beszarábiai kérdéssről

Bucuresti, július 6. (Rador). A Román Akadémia pénteki ülésén elfogadta Iorga királyi tanácsosnak azt a bejelentését, hogy emlékiratot készít a beszarábiai és bukovinai kérdéssről, különösen etnikai, történelmi

a Pruton keresztül Beszarábiába menni. Mivel a megszálló csapatok megtagadták átvételüket, a menekülteket uszályhajókon helyezték el. A román hatóságok közbelépésére azután hozzájárultak ahhoz, hogy át lépjenek a Prutot. Pénteken körülbelül kétezeren léptek át Beszarábiába és szombaton a továbbiakra is sor került.

Nem helyeznek el Erdélyben menekülteket

Bucuresti, július 6. (Rador). A kormány intézkedésére az északbukovinai és beszarábiai menekültek legnagyobb részét kizárólag moldovai és északkeletmunténiai megyékben helyezték el, olyan vidékeken, amelyeknek gazdasági jellege megegyezik azokkal a vidékekkel, ahonnan a menekültek származnak. Azok a hírek, amelyek szerint nagyszámú menekültet helyeztek el az erdélyi kisebbséglakta vidékeken, a képzelet szüleményei és céljuk megzavarni a jóviszonyt Románia és szomszédai között.

Közös munkaprogramban egyesítik az országorséget, katonai előképzésöket és nemzeti gárdákat

Bucuresti, július 6. (Rador). Az országorséget, katonai előképzésöket és nemzeti gárdákat közös munkaprogramban egyesítik.

Ismét megnyitják a „Bucuresti Hónap” kiállítás

Bucuresti, július 6. (Rador). Szombaton ismét megnyitják a Bucuresti Hónap kiállítás, ugyanazokkal a csarnokokkal, mint az eredeti megnyitás idején. A propagandaügyi minisztérium kiállításán ugyanazokat az előadásokat fogják tartani a sajtóval, rádióval és filmmel kapcsolatban, mint eddig.

A pápa jelentős összeget adományozott a beszarábiai menekülteknek

RÓMA, július 6. (Rador). A bucaresti apostoli nuncius közvetítésével a pápa jelentős összeget adományozott a beszarábiai és bukovinai menekültek segélyezésére.

Szindikalista gazdasági életre rendezkedik be Spanyolország

Szindikátusok Tanácsa a legfőbb gazdasági fórum. Munkaadók és munkások a szindikátusokban

Madrid, július 6. Ez év elején Spanyolországban törvényt publikáltak, amely első lépést jelentett az ország gazdasági újjáalkotására. Spanyolország gazdasági rendje lényeges pontokban különbözik az oiasz korporatív rendtől, éppugy mint a német nemzeti szocialista elvtől. Az új törvény szerint az összes gazdasági és szociálpolitikai érdekközösségek a Szindikátusok Tanácsának hatásköre alá tartoznak, amely viszont a legfelsőbb pártvezetőség irányítása alatt áll. Az összes hivatásbeli és gazdasági érdekeltségek, szakmai és gazdasági szövetségek, munkaadó és munkás-organizációk, valamint a kézművesek szervezetei mind a törvény hatálya alá tartoznak. E kényszer-szervezkedés alól mentesülnek a jogi személyiséggel

rendelkező testületek, bizonyos számú hivatalos testületek, valamint a különböző tanulmányi és vizsga-bizottságok. Csakis az új szindikátusokba tömörült gazdasági testületeket ismeri el az állam, minden más szervezkedés tilos.

A tilalom elsősorban az anarchista és szocialista munkásszindikátusok ellen irányul, amelyek Kataloniában és a baszk-vidéken működnek hosszú évtizedek óta és amelyek a polgárháború óta is dolgoztak. Azt hiszik azonban, hogy rövidesen módot találnak ezeknek a közületeknek a legalizálására is.

Főelv még az is, hogy az új szindikátusok felölelnek munkaadókat éppugy, mint munkásokat.

A temesvári zsidó diákok és a gyakorlati pályák

A zsidó társadalmi szervezetek az ipari pályák felé irányítják az ifjuságot

Timisoara, július 6. (Az Uj Kelet tud.) Az iskolai évad befejezése után ismét napirendre került a temesvári zsidó szülők és diákok körében a pályaválasztás kérdése. Mint már a múlt évben megállapítottuk az idén még csak hatványozottabb mérték-

ben észlelhető, hogy a végzett zsidó diákok nem ringatják magukat illuziókban jövőjüket illetően. Ha tavaly ilyenkor talán volt némi remény a zsidóság általános helyzetének javulására, ma már a kérelhetetlen tényekkéi kell szembenéznie a zsi-

NIVEA
Gondtalanul napfürdőzni ez gyorsan barnít!
NIVEA-CREME-OLAJ-DIÓ-OLAJ

dó ifjuságnak. Ezért a temesvári iskolákban végzett zsidó diákok, akár megállták az érettségit, akár korábban fejezték be tanulmányaikat, tulnyomó többségben a gyakorlati pályák felé orientálódnak. A diplomás pályák lehetőségeit a legújabb események teljesen illuzórikussá tették. A temesvári fiatal zsidó generáció épen ilyen tisztán látja a kereskedelem és egyéb intellektuális pályák lefelé ivelő útjait és ezért a gyakorlati mesterségeket, elsősorban az ipari pályákat keresik. Természetesen a kiképzés ezen a téren is nehézségekbe ütközik, különösen Temesváron, ahol a sváb ifjuság erőteljes konkurenciát jelent, ezen felül pedig az iparostársadalmom ifjusága sem nézi jó szemmel azt a vetélytársat, amit az iskolázott zsidó ifju jelent számára. Ezek a nehézségek azonban egyelőre még leküzdhetők és a jövő érdekében mindenképpen vállalni kell azokat.

A zsidó társadalmi szervezetek minden lehetét elkövetnek, hogy az ifjuság tanulmányait és elhelyezkedését megkönnyítsék az ipari pályákon, az azonban önmagában még nem elég. A zsidó ifjunak nem szabad sem a kezdeti, sem a további nehézségektől megtorpannia és a zsidó iparostársadalomnak is áldozatokat kell vállalnia az ifjuság érdekében.

Ezzel kapcsolatban meg kell említenünk hogy ma már sok zsidó ifju, aki az előző évek során ipari kiképzést nyert, kielégítő módon elhelyezkedett az ország különböző részeiben. Ez vonatkozik a zsidó szakmunkásokra is, akik előtt nemcsak a kisebbségi, de a román vállalatok ajtaja is nyitva áll, mert még mindig nagy a hiány a szakemberekben. Az ipari pályák tehát még ma is nyújtanak lehetőséget mindazok számára, akik tudásuk, szakképzettségük és megbízhatóságuk révén ki tudnak válni saját kategóriájukból is.

A gyomorbetegségek

kilencven százaléka a gyomorfedvek tulságosan savas kiválasztódásából ered. Bőfőgés, gyomornyomás, sőt néha állandó éhségérzet az első jelei ennek az ártalmas savtúltengésnek, amely, ha elhanyagoljuk, megtámadhatja a gyomorhártyát és gyomorhurutot, sőt gyomorfekélyt okozhat. Már a legkisebb emésztési zavarnál is használjon egy kis adag Magnesia Bisurata-t. A Magnesia Bisurata amellelt, hogy semlegesíti az ártalmas savtúltengést, megfélelvédőréteggel vonja be a felizgatott gyomorhártyákat és így a természetnek megkönynyiti gyógyító munkáját. A levertség, felpuffadság, bőfőgés és minden más kellemetlen érzés eltűnik már az első Magnesia Bisurata használat után.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. Tabletta kis üveg 100 lej, nagy üveg 150 lej. Poralakban kis üveg 75 lej, nagy üveg 110 lej. A nagy üveg gazdaságosabb.

Megnyugodott a pénzügyi helyzet Bucurestiben

Bucuresti, július 6. A pénzügyi helyzet nyugodt és ismét a rendes keretek között mozog. A bizalmatlanság eltűnt. A betétek kivonása megszűnt, sőt többen ismét jelentkeztek a postatakarépképzőknél betételekkel.

A Monitorul Oficial tegnapi számában törvényrendeletet közöl a fényüzési és forgalmi adótörvény egyes rendelkezéseinek módosításáról.

Módosították a rekvirált árak értéktarifáját. A rekvirálások tarifája, mely a Monitorul Oficial 1939 augusztus 8-án kelt 181. számában lett kihirdetve, a nemzetvédelmi minisztérium 546-1940 számú határozatával, mely a Monitorul Oficial 1940 június 18-án kelt 138. számában lett közzétéve — 1940. évre, az összes abban foglalt árakra, 20 százalékkal felemeltetett.

RHEUMA	NOI BETEGSEGEK
ISIAS	CSONT TUBERKULÓZIS
ANGOLKÖR	DERÉKFÁJDALMAK
SKROFULA	ALTALANOS GYENGESÉGBEN

szenvedők biztos gyógyulást kapnak a

Carmen-Sylva-i

GRAND HOTEL MOVILA és
HOTELUL BAILOR (Fürdő szálloda)
olcsó áru pousálkurái által.

20 nap 14 meleg iszapfürdővel, összes taxákkal

Lei 7.000.— és 8.300.—

Felvilágosítás, prospektusok és jegyfüzetek kaphatók lapunk kiadóhivatalában.

HIREK

— Elsőtétési készletet Temesváron. Temesvárról jelentik: A város háza mellett működő légvédelmi hivatal rendeletet adott ki a lakások elsőtétési készletére vonatkozóan. A rendelet szerint minden lakó köteles a sötét-ség beálltával lakásának ablakait oly módon elfüggönyözni, hogy azokon keresztül csak a legkevesebb fény szűrődjék át. Ezen felül a lakók kötelesek kétkéfényű lámpákról, illetve villanykörtekről is gondoskodni, hogy azok szükség esetén kéznél legyenek. A háztulajdonosok kötelesek a lépcsőházakat és folyosókat tölteni, lehetőleg kétkéfényű körtekkel ellátni, hasonlóképpen a nyílt üzletek kirakatait is ilyen lámpákkal, illetve villanykörtekkel kell felszerelni. Az uccai világítás további intézkedésig a régi marad, de a járművek hasonlóan elsőtételt lámpákkal közelednek. Temesvár területén egyébként eddig még nem adtak ki olyan rendeletet, amely a magánszemélyek éjféli utáni közeledését tiltaná, az országos zárórendeletet viszont szigorúan végrehajtják.

— Angol helyett orosz tanitanak a lett iskolákban. Rigából jelentik: A jövőben angol helyett orosz tanitanak a lett iskolákban. A kultuszminisztérium elhatározta, hogy a változott viszonyokra való tekintettel a fészkolokban, különböző szakiskolákban angol helyett oroszul tanítanak. A nyáron már meg is nyitják a tanterek részére a nyelvtanfolyamokat, hogy őszig tökéletesíthessék magukat az orosz nyelvtudásukban.

— Hitelezési csalás miatt letartóztattak egy kolozsvári pékmestert. Szencziócs letartóztatás történt szombaton a délelőtti folyamán. A rendőrség bünyűgyi osztálya letartóztatta Grün László Regele Ferdinand 67 sz. alatt lakó pékmestert hitelezési csalás címen. Grün László, mint a Prezensky-sütőde bérlelője, a Szent Terézia intézetnél 98.000 lejt felvett néhány hittel ezelőtt, azért, hogy ezen összeg erejéig a nevezett intézetnek lisztet és kenyeret szállítson. Nevezett pék azonban kötelezettségének nem tett a mai napig eleget.

— A III. közigazgatási kerület lakóinak figyelmébe. A III. közigazgatási kerület vezetője, Lazar kapitány felhívja a Paris ucca lakóinak figyelmét, hogy július hó 8-án, hétfőn délután 5 órakor a Paris uccai elemi iskolában pontosan jelenjenek meg a megkezdődött légvédelmi gyakorlaton. Ugyanakkor jelenjenek meg okvetlenül azok is, akik az előzőben jelentkezésre felhívott uccák lakói közül valamilyen okból kimaradtak, mert másképpen a törvény szigorát fogják érezni.

— Tömeges előléptetések és áthelyezések az erdélyi bírói karban. Ofélsége II. Károly király rendeletet irt alá, amellyel Aurelian Bentoiu, a most lemondott igazságügyminiszter előterjesztésére a bírói karban a következő előléptetéseket és áthelyezéseket rendelte el: Mint megirtuk, Al. Cojocarut, a kolozsvári törvényszék főelnökét, az első tagozat elnökét, az elhunyt Emil Gh. Gheorghiu helyébe táblabíróvá léptették elő. Helyébe a kolozsvári törvényszék második tagozatának elnökét nevezték ki. A kolozsvári törvényszék második tagozatának elnöke Gheorghe M. Stanescu tanácsbíró lett. Stanescu bíró helyét Eugen V. Poppal, a kolozsvári vidéki járásbírósg bírójával töltötték be. Sorin Banciu nagyszabonyi törvényszéki elnököt táblabírói rangban a nyugalmába vonult Virgil Bilciurescu helyébe a brassói ítélőtáblához helyezték. Dimitrie Huzum nagyváradi táblai ügyész táblabíróvá nevezték ki ugyancsak a nagyváradi ítélőtáblához a más beosztásba kerülő Alexandru G. Sutu helyébe. A nagyváradi ítélőtáblához helyezték ügyész munkakörbe az előléptetett Aurel Boboc ifjovi törvényszéki elnököt Dimitrie Huzum helyett. Gheorghe Palosanu marosvásárhelyi táblai ügyész ugyanannál az ítélőtáblánál az áthelyezett Alexandru G. Atanasiu helyében táblabíró lett. Gheorghe C. M. Oprescut, a brassói törvényszék vezető ügyészét táblabíróvá léptették elő és az áthelyezett Gheorghe Palosanu helyébe a marosvásárhelyi ítélőtáblához osztották be szolgálatát. Gheorghe Scosan torzai törvényszéki vezető ügyészt a szilágymegyei törvényszék főelnökévé léptették elő, a nyugalmába vonult Constantin Satmari helyébe. A torzamegyei törvényszék vezető ügyész tisztségébe Ilie D. Badulescu arghei törvényszéki ügyészt nevezték ki. Romul P. Mager aradi törvényszéki bíró vezető ügyészévé léptették elő és a nagyszabonyi ügyesség élére helyezték, az áthelyezett Teodor I. Diaconescu helyébe. Nandra N. Pocanshit, a lipcai vegyesbírósg bíráját az elhunyt Corneliu R. Gradea helyébe a kolozsvári törvényszékhez nevezték ki. Teodor I. Diaconescu nagyszabonyi törvényszéki vezető ügyészt az előléptetett Sorin Banciu helyébe ugyanazon törvényszék második tagozatának élére helyezték.

— Tulzott felelősségérzetből felakasztotta magát. Nagyváradról jelentik: A nagyváradi ügyészséghez jelentés érkezett, hogy Bungau George 28 éves földműves, a cölövényde közelében, egy országúti fára felakasztotta magát és meghalt. A vizsgálat megállapítása szerint Bungau George néhány nappal később szerzett tudomást arról, hogy a mozgósítási parancs reá is vonatkozik és tulzott felelősségérzetből felakasztotta magát.

— Helyreállt a vasúti forgalom a megrongált vonalakon. Bucurestiből jelentik: A CFR vezérigazgatóságának közlése szerint az árvizektől megrongált vasútvonalakon mindenütt zavartalanul helyreállították a forgalmat.

— CFR autóbussz és autótaxi karambolja. Temesvárról jelentik: A színház előtt az 1904 Bsv. rendszámú CFR autóbussz ki akart kerülni egy szembe jövő gépkocsit, de a hirtelen fordulattól belerohant a Lloyd-épület előtt állomásozó 2063 Tms. rendszámú autótaxiba. A gépkocsi jobb sárhányója letörtött, emberéletben azonban szerencsére nem esett kár.

— A betegsegélyző bírságok amnesztíája. Temesvárról jelentik: A temesvári betegsegélyző pénztár utasítást adott közegeinek a vonatkozó pénzbírságok amnesztíálására vonatkozóan. Eszerint az összes munkaadók, illetve kis- és nagyvállalatok betegsegélyző pénztárságait a kivett összeg 5 százalékára szállítják le, tekintet nélkül a bírság összegére, ha a megbírságot vállalat, vagy munkaadó teljes mértékben rendezte fennálló adósságait a betegsegélyző pénztárral szemben, egyben pedig befizette a bírság öt százalékát is. A tartozások kiegyenlítésére vonatkozóan be kell fizetni ez év augusztus 31-ig az illetékeket mindama munkaadóknak, akik még nem teljesítették katonai szolgálatot, míg a többiek egészen december 31-ig kapnap haladékokat az illetékek befizetésére. A katonai szolgálat teljesítését a munkaadók az illetékes csapatarancsnokságok hivatalos irataival kötelesek igazolni. Ama bírságok ügyében, amelyek fellebbezés alatt állnak, az amnesztíarendelet csak akkor alkalmazható, ha az érdekelt fél a tartozások kiegyenlítésével egyidejűleg visszavonja fellebbezését az illetékes bírósági fórumoknál.

— Különös merénylet a temesvári anyakönyvi hivatalban. Temesvárról jelentik: Barát Mihály harmincnégy éves fratellai munkás tegnap délelben megjelent az anyakönyvi hivatal folyosóján menyasszonyával, Acsai Sárával, hogy házasságot kössenek. Amíg a folyosón vártak, hirtelen felbukkant a férfi egykori vadházastársa és vad szitkozódás közepette egy üveget rántott elő, amelynek tartalmát a völégény arcába öntötte. A váratlan esemény valóságos pánikot teremtett a város házi folyosón és a merénylő nő eltűnt a tömegben. Barátot a szomszédos gyógyszerárba kísérték, ahol nyomban megállapították, hogy az arcába öntött folyadék mindössze ecetsav volt és így semmi komolyabb sérülést nem okozott. A völégény elhagyta a gyógyszerár épületét, az uccán azonban már a merénylő nő várta. Az egybegyűlt kíváncsiak legnagyobb meglepetésére Barát karanfogta egykori vadházastársát és anélkül, hogy menyasszonyára ügyet vetne, eltűnt vele az ucca forgatagában. A rendőrség vizsgálatot indított a különös ügyben, de eddig még nem sikerült megállapítania a merénylő nő személyazonosságát.

— Négy öngyilkosság egy nap alatt. Temesvárról jelentik: Tegnap négy öngyilkosság történt a városban és a környező falvakban. Walter József 53 éves nyugdíjas Matei Corvin ucca 5 szám alatti lakásán családí vizsály miatt ballábán felvágta az eret. Tetét idejében észrevették és a mentők kórházba szállították, mielőtt még nagyobb vérvesztése lett volna. — Pálkás Florica tizenhétéves temesvári leány a józsefvárosi pályaudvaron öngyilkossági szándékából a vonat elé vetette magát. Az állomási személyzet azonban idejében elvonsozta a sinekről és bekísérte a rendőrségre. A fiatalkoru leány kijelentette, hogy nagy nyomora miatt akart megválni az élettől és mivel szándékától nem akart eltérni, a rendőrség saját érdekében őrizetbe vette. — Miles George 64 éves lippai magánzó gyógyíthatatlan betegsége miatt felakasztotta magát és mire tettét észrevették, már halott volt. — Kreuter Magdolna 66 grabáci asszony gyógyíthatatlan betegsége miatt a háza udvarán levő kutba vetette magát. Hozzá tartozói már csak holttestét találták meg.

— KOLOZSMEGYE PREFEKTUSA SEGÉLYAKCIÓT KEZDETT A BUKOVINAI ÉS BESZARÁBIAI MENEKÜLTEK ERDEKÉBEN. A bukovinai és beszarábial menekültek sorsa mély visszhangot keltett Kolozsmegye tisztviselőinek és lakosságának körében. Manole Enescu ezredes megyefőnök a menekültek segélyezése érdekében dícséretes akciókat kezdett. A prefektus dr. Ioan Stoica aligazgatóval együtt a belügyminisztériumhoz kért intézést, hogy küldjön a megyébe 100 menekült családot, akiket itt helyeznek el és gondozásba vesznek. Ebből a célból, amíg ez a helyzet tart, a tisztviselők havi fizetésük egy napi részét jegyzik a segélyalapra. Ugyanakkor a megyei prefektus számos aláírási ívet bocsátott ki, hogy minél többen vehessenek részt adományukkal a menekültek megsegítését célzó emberbaráti mozgalomban. A megyefőnök egyben felhívja az egész lakosságot, hogy szívesen, lélekkel kapcsolódjék be ebbe a nemes megmozdulásba.

— SZEPLŐS, foltos, kiütéses, pattanásos, ráncos, miteszeres arcból báronsimsa, tiszta, üde, rózsás, tetszetős, vonzó és szép lesz a GENIUSZ arckrém használatától. — Egy tégely esteli vagy nappali arckrém 50 lejt. Géniusz puder 45 lejt. Géniusz szappan 25 lejt. Készíti és postán szétküldi utánvétellel Földes gyógyszerár Arad. Levelezőlapon megrendelhető.

— Kétmillió tüzkár Temesváron. Temesvárról jelentik: A temesvári Vulcan gumiarúgyárban, rövidzárlat következtében, tűz keletkezett. A tűz az áruaktárban tütt ki, ahol nagymennyiségű, félig kész áru és nyersanyag volt felhalmozva. A gyűlény anyagok miatt a tűz pillanatok alatt tőzterjedt és a tüzőltök csak a tűz elszigetelésére gondolhattak. Többórás megfeszített munka után sikerült a gyárépületet megmenteni. A raktárépületek és az ott elhelyezett anyagok elpusztultak. Az anyagi kár mintegy kétmillió lejt, melynek jelentős része biztosítás útján megtérül.

— Elfogtak egy suhancot, aki betört egy kolozsvári lakásba. Kellemetlen kalandban volt része Holczer Béla Elisabeta ucca 38 szám alatti lakosnak. Holczer családjával együtt az egyik szobában ebédel, miáltal suhanc behatolt a szomszédos szobába, ahol kutatni kezdett. Hamarosan kitűnő férfiruhára bukkant, amelyet a legnagyobb nyugalommal magára vett és simán távozni készült. Szerecséltenségére abban a pillanatban vették észre, amikor az ablakon akart átugrani. A házbeliek nagy lármát csaptak és a tolvaj üldözésére indultak, akit nagy hajszá után sikerült elfogni és rendőrkézre adni. Kihallgatása folyamán megállapították, hogy a tolvaj G. K. 17 éves suhanc, ismert fiatalkoru bűnöző, aki ellen megindították az eljárást.

— Dr. Mandel Forrázó Iroda Memorandumai 24. Telefon 16-37.

— Az aradi Háztulajdonosok Szindikátusa megfellebbezte az ujonnan kivetett városi illetékeket. Aradról jelentik: A közelmúltban az Aradi Háztulajdonosok Szindikátusa az aradi városi üzemek nemrégiben életbe léptetett szabályrendeletével foglalkozott. A választmányi ülésen hozott határozatnak megfelelően a Szindikátus tagjai részére nyomtatott fellebbezési űrlapokat készítettek és ezeket a fellebbezéseket a városi üzemek igazgatóságához adják be. A Szindikátus által elkészített fellebbezési minta mindenképp előtt azt kifogásolja, hogy a városi üzemek az új költségvetési évben is kivetették a szobánkénti havi 6 lejes illetéket, valamint a négyzetméterenkénti 0.50 lejes illetéket, holott az aradi törvényszék a múlt évi kivetéseket ellen beadott fellebbezések során ezeket a fellebbezéseknek hely adott, a 6 lejes szobánkénti illetéket — mint amely a közigazgatási törvénnyel ellenkezik — törölte a négyzetméterenkénti illetékek kapcsolatban pedig kimondta, hogy az csak a be nem épített területek után hajtható be. Az új szeméthordási díjakkal kapcsolatban a fellebbezés arra hivatkozik, hogy ezeknek a díjaknak a házak bérértéke alapján való megállapítása törvényellenes. A díjak ugyan is a törvény értelmében csak bizonyos szolgáltatások ellenében és azokkal arányban vehetők ki, vagyis a díjak alapjátul nem tekinthető olyan jövedelem — jelen esetben a házbérek összege, — amely nincs összefüggésben a szolgáltatással, vagyis jelen esetben a szeméthordással. Abban az esetben, ha a szemétfuvarozási díjakat nem a szolgáltatás arányában, hanem a házbérfuvarozás alapján vetik ki, akkor ez már nem díj, hanem adó, aminek kivetéséhez viszont nincs joga a városi üzemeknek. Az említett fellebbezésekkel előreláthatólag a közeljövőben foglalkozik a városi üzemek igazgatóság.

Az O kapcs

A Frankfurterja hosszú cikkbe kapcsolatosokkal hangzik:

„Az utóbbi hónapok Svovjetunio közlással haladtak. Érték eredmény után eredménytelen Matshusing, a stockholmi állomala azonban nem. Togo moszkv talmazást kapott ra és élt is ezzel van bizonyos prohan.

Egyáltalán nem ha váratlanul, a hatalmas közeget jult kérdésekkel egy orosz-japán egy gazdasági sztatott halászati eg Mindkét ország méltónak tartják zódott orosz-japán sikereket. A halásnak érdekében Mo

Togo moszkvai ja áldozták fel az u halgatólagosan határozzédközés kicserélésének ügy zésre jutottak a v zett külsőmongolia azonban még nem kérdés megoldását. a kiltások a mege Lépésről lépésre tábbi problémákat nak mutatkoznak a készség nem csak nyilvánul meg, am sit Japánnak Angli

irant, Molotov is le molójában eléggé abban a tekintetben kapcsolatok kielégő ma nem is kívánhat gyors és békés me Kelet-Ázsiában új p Ennek ellenére n

hogy a jelenlegi meggyorsíthatná a fejlődését. Egy pillatja azt, hogy Oro kikerülték a gyors két ország soha kapcsolatok megter

Az orosz-japán ság arra, hogy a milyen fíradhatatlan és művészetét. Terán egyik bírodalom érdekelik lehatárolá tek csupán: minél

Politikai taktikájuk könynyiteni egy öss kiltás volt rá, h u vizsályi oka szüle

A ma szonyegen századba nyulnak v kérdés, vagy a Japá gedély problémája. lomáciai művészeté kikerüljék a követé zását.

Az első gyarmato litika kétségtelenül ban a fennálló hatá érdekelnek korában számolni. A Svovje dorlás folyt le a Tó millió orosz él ott n a Nyugat-Európával vonatra és főleg eur zett hadseregre tám lys szférájában is n

Mindkét hatalom Távol-Kelet szilárdá és még valami: min szítéseket tesz, ame senytárs felé irányul Az angol uralom

— Balbo marsall Olaszországba érkez Balbo tábornagnak pusztult légügyi tábo ból jövet repülőgépen mekeivel együtt. Mé vegy, akit hivataloss tok, rokonok és tiszt nem gépkocsiba tilt é elére ugyanis itt fog együtt letelepedni.

A ROYAL mozgóban még csak egy-két napig nagy dupla műsor:

I.	II.
AZ ALKATRAZ FOGLYAI	ELEONOR POWER, NELSON EDDY és HAJMÁSSY ILONA nagy vígoperette a ROSALIE
Fősz.: RITA JOHNSON, TOM NEAL.	Kezdete: 4.30, 7.40.
Kezdete: 3, 6.10, 9.15.	

Előadás előtt a legújabb UFA journal.

— Salamon Kató nyári délelőtti csoportos gyermekfoglalkoztatója július 8-án, hétfőn délelőtti 9 órakor kezdődik. Program: jó idő esetén szabadban (sétátér, botanikus kert, Parcui Carol), rossz időben lakásban intelligencia- és zenei képességfejlesztő szórakoztató játékok. Jelentkezni lehet Str. N. Iorga 12. II. em. 18.

— „Mesterséges szemek” helyeztek el az amerikai helyiségekben. Newyorkból jelentik: Az amerikai nyilvános helyiségekben most rendkívül leleményes és érdekesen megszerkesztett készüléket helyeztek forgalomba, amely készülék a helyisége belépő személyeket pontosabban megszámozza, mint valami detektív. Ugynevezett mesterséges szem alkalmazásáról van szó, amely pontosan megszámlálja azokat, akik a helyiségebe jönnek, akár egy, akár több személy lép be egyszerre. A különös leleménységgel megszerkesztett készüléket sugarak segítségével működtetik, amelyek alulról felfelé jönnek és amelyeknek működése különleges szerkezet révén pillanatnyira mindannyiszor megszakad, amikor újabb személy megjelenik. Ez a sugár-szerkezet oldalról irányban működött a szerkezet számláló készülékét, ha valaki olyan mozdulatot tesz, hogy elhárítsa magától ezt a pillanatra ráeső villamos ellenőrző sugarat, a készülék a helyiség igazgatójának a szobájában meggyújt egy világítójelzést és ugyanakkor működésbe hozza a vészjelző szerkezetet, tehát senki sem tud a helyiségebe sem bejönni, sem onnan kimenni anélkül, hogy a furfangosan megszerkesztett készülék, a mesterséges műszem, vagy ahogyan Amerikában nevezik, a „gépdetektív” számon ne tarthassa. A készüléket egyre nagyobb számban hozzák forgalomba, mert az ellenőrzés munkáját minden vonatkozásban csak megkönnyíti.

Szerkesztői üzenetek

„Előfizető és Keren Hayesod fizető” Nagyön megmondokoztató július 4-iki levelét illetékes helyre továbbítottuk. F. J., Aiud. Textilárunknál a kiskereskedői maximális haszon husz százalék. P. M., Arad. Inzestrarea kötvényét eddig még nem húzták ki.

— Intézkedések a járványos betegségek ellen. Bucurestiből jelentik: Az egészségügyi minisztérium megtette az intézkedéseket az esetleges járványok terjedésének megakadályozására.

— 80.000 lejt csalit ki egy hamis levél segítségével. Temesvárról jelentik: Niser János temesvári magántisztviselő Kolozsváron élő bátyját, Niser Pétert a múlt évben felkereste egy idősebb ur, aki mint Fibus Ion ügyvéd mutatkozott be és egy levelet adott át neki. A levélben Niser arra kérte bátyját, hogy a levél átadójával küldjön neki 80.000 lejt, mert cégétől sikkasztott és ha feledezik a hiányt, agyonlövni magát. Niser Péter annyira megdöbönt, hogy nabozás nélkül átadta a kért pénzt, mire öccse megbízottja eltávozott. Másnap aztán kiderült, hogy a levél valkmerő hamisítvány volt és arról a temesvári tisztviselő nem is tudott. A gyanu a tisztviselő volt kollégájára, Simon Árpádra tenelődött, akit különböző szabálytalanságok miatt elbocsátották állásából és azóta már több csalást követett el és ismerte Niser családi kapcsolatait is. A hamisítványról irásszakértői vélemény készült, amely szerint a levelet valóban Simon írta. Ezért bűnvádi eljárás indult ellene, de ügyét még nem lehetett tárgyalni, mert a vádlott lakhelye ismeretlen volt. A tegnapi tárgyaláson a bíróság az ügyész és a magánvád kérelmére elrendelte egy ellenőrző irásszakértő kihallgatását és az ügy folytatását szeptemberre halasztotta.

Elsőranqu
orth. kőser
vegetáriánus
koszli
a CONCORDIA KLUBBAN
Str. Memorandului 13, bejárat a Rațiu ucca felől. Telefon 26-92. Abonoma, házhozordás.

Az orosz-japán kapcsolatok fejlődése

A Frankfurter Zeitung moszkvai tudósítója hosszú cikkben foglalkozik az orosz-japán kapcsolatokkal. A cikk többek között így hangzik:

„Az utóbbi hónapok folyamán Japán és a Szovjetunió között folyt tárgyalások igen lassan haladtak. A japán kereskedelmi szakértők négy hónapi moszkvai tartózkodás után eredménytelenül tértek vissza Japánba. Matshusim, a külügyminiszter vezetője átvette stockholmi államhályvét. A tárgyalások folyamán azonban nem szakadt meg végérvényesen. Togo moszkvai japán nagykövét felhatalmazást kapott a tanácskozások folytatására és ezt is ezzel a megbízatással. Valószínű, hogy éppen a jelen pillanatban eszmecsere van bizonyos problémák ügyében folyamatban.

Egyáltalán nem fog meglepetést kelteni, ha váratlanul, akkor midőn a két ország hivatalos közegeit már kifárasztotta a bonyolult kérdésekkel való foglalkozás, létrejön egy orosz-japán kereskedelmi egyezmény, egy gazdasági szerződés, vagy a sokat vitatott halászi egyezmény.

Mindkét ország beavatott körei figyelemreméltónak tartják az eredménytelenül végződött orosz-japán tárgyalások ellenére elért sikereket. A halászi probléma megoldásának érdekében Molotov külügyi népbiztos és Togo moszkvai japán nagykövét éjszakai áldozatok fel az új esztendőben. Időközben halgatólagosan megállapodtak az elmúlt évi határozatközlés alkalmával ejtett foglyok kicserélésének ügyében. Nemrég megegyezésre jutottak a véres összetűzéseket előidézőt külsőmongoliai határkérdésben is. Ez azonban még nem jelenti valamennyi határkérdés megoldását. Ennek ellenére kedvezőek a kilátások a megegyezés politikáját illetően.

Lépcsőről lépésre ki lehetne egyenlíteni a többi problémákat is. A szovjetek hajlandóknak mutatkoznak a békés megoldásra. Ez a készség nem csak a sajtó magatartásában nyilvánul meg, amely nagy megértést tanúsít Japánnal Angliával szembeni politikájára. Molotov is legutóbbi külpolitikai beszámolójában eléggé megértőnek mutatkozott abban a tekintetben, hogy az orosz-japán kapcsolatok kielégítő irányt vehetnek. Japán ma nem is kívánhat egyebet a szovjettel való gyors és békés megegyezésnél, ma, midőn Kelet-Ázsiában új perspektívák nyílnak meg.

Ennek ellenére nem kell arra gondolni, hogy a jelenlegi külpolitikai konjunktúra meggyorsíthatná a két ország viszonyának fejlődését. Egy pillantás a múltba megmutatja azt, hogy Oroszország és Japán mindig kikerülték a gyors megoldásokat és főleg a két ország soha nem törekedett a világos kapcsolatok megerősítésére.

Az orosz-japán kapcsolatok multja tanúság arra, hogy a két ország államférfiai milyen fáradhatatlanul gyakorolták a kikerülési művészetét. Terjeszkedési politikájuk során egyik bírdalomal sem tudta alkalmazni érdekeiket lehatárolását. Egyetlen célt követtek csupán: minél több puskaport kitermelni. Politikai taktikájuk abban állott, hogy megkönnyíteni egy összetűzés kirobbanását, ha kilátás volt rá, hogy ebből a konfliktusból új viszályi oka születhet.

A ma szőnyegen lévő problémák a mult századba nyulnak vissza. Például a Szachalin kérdés, vagy a Japán által kért halászi engedély problémája. Mindkét tábor nagy diplomáciai művészetrel törekedett arra, hogy kikerüljék a követelések nyílt megfogalmazását.

Az első gyarmatosítások korában ez a politika kétségtelenül igen bölcs volt. Ma azonban a fennálló határok, valamint a határok érdekeinek korában, szilárd tényekkel kell számolni. A Szovjetunióban valóságos vándorlás folyt le a Távol-Kelet felé. Ma több millió orosz él ott nyersanyagokra, iparukra, a Nyugat-Európával összekötő kettős vasutvonalra és főleg európai módon megszervezett hadseregre támaszkodva. A japán befolyás szférájában is nagy tökéket ruháztak be.

Mindkét hatalomnak érdeke megerősíteni a Távol-Kelet szilárdágába vetett bizalmát. És még valami: mindkét ország olyan erőfeszítéseket tesz, amely nem a tegnapi versenyjátszék felé irányul.

Az angol uralom elleni harcában Japán

— Balbo marsall özvegye gyermekeivel Oroszországba érkezett. Milánóból jelentik: Balbo tábornagnak, a tragikus módon elpusztult légügyi tábornagy özvegye Tripoliszból jövet reptülőgépen Milánóba érkezett gyermekeivel együtt. Megérkezése után az özvegy, akit hivatalosan fogadtak és a barátok, rokonok és tisztelők serege várt, azonban gépkocsiba ült és Stresszába ment. Egyelőre ugyanis itt fog az özvegy gyermekeivel együtt telepedni.

igazi társra talál a Szovjetunióban. Oroszország is beletűközött Anglia céljainak eléréséért folytatott erőfeszítései során. A szovjet külpolitika legutóbbi nehézségeit Anglia számlájára írják, főleg a finn ügyet, amely annyi áldozatot követelt.

A szovjet unió kifejezésre juttatta, hogy a közeljövőben nem várható Kinában folytatott politikájának megváltoztatása. Hiába-

való volna azt hinni, hogy Oroszország kevesebb erővel juttatja kifejezésre érdekeit, mint azok az országok, amelyek jó kapcsolatot tartanak fenn Japánnal.

Moszkvában óhajtkák azt, hogy békében éljenek együtt Japánnal, de ugyanakkor azt tartják, hogy Japánnak az orosz határon túli érdekei jelentősebbek, mint a szovjetnek a japán határon túli érdekei.

Telavivi életkép

Szaadja és a városi tanács

Ezt a rajzot a telavivi „Háárec“ egyik legújabb számából fordítottuk.

Piac. Lármas, nyugsgó ucca. Gyorsan jönnek-mennek benne az emberek: Árusok és vevők. Kosár ürül, kosár megtelik. Árusok dicsérik hangosan a portékájukat. Üzlet üzlet hátán: mézszárszék, zöldségesbolt, halkereskedés, szatóciszlet. Sok a mozgóbolt. Egy ócska gyermekkocsi például a Szaádja Pádáni üzlet. Az apja beteg, az anyja mosni ment, Móse otthonmaradt a két apróságot őrizni. Így hát Szaádja egészen „feleslegessé“ vált. Mihez kezdjen? Cipőszinort nem érdemes árulni. Nem hajt semmit. És könyörögni kell az embereknek, hogy vegyék. Szaádjának nincsen ked vére az örökös rimánkodás. Más módon próbál egy kis kenyert keresni. Hogy keresnie keli valamit — nyilvánvaló. Hiszen már tíz éves, tehát nem apró gyermek többé! Meg kell állja a helyét az életben, akár csak a többi nagyok!

A cipőpuccolás sem neki való. Az önállóságot, a szabadságot a mozgást szereti. De meg a verseny is elviselhetetlen ebben a szakmában. Minden jó sarok meg van már szállva. Ha sátrat próbál verni valahol, nekítámadnak, elkergetik.

A kereskedelem mellett döntött. Előkotorta az ócska gyermekkocsit, rárakott néhány kosarat, az anyjának egyik jóismérrőse olcsó áron néhány rottoit paradicsomot adott a kezére, valahonnan ócska mérleg is került: együtt az üzlet. Igen ám, valami mégis hiányzott: a város, az Irija engedélye. Nem lehet csak úgy egyszerűen mozgóboltosnak felcsapni. Ehhez bizony engedély keli. Szaádja sehogysen érteite a dolgot. Ha történetesen szabad perce volt, eltépelődött a problémán: Mi közük hozzá? Mit törődnek azzal, hogy én adom-e el a paradicsomot, vagy valaki más? Hiszen tudják, hogy apám súlyos beteg, talán azt is tudják, hogy anyámnak nem mindig akad munkája. Megesik, hogy kiül a kőrdőre, ahol a jemenita asszonyok munkára várnak és nem kerül „sikozit“ (értsd: áskénázit, azaz európai) zsidóasszony, aki munkára hívja. Üres kézzel jön haza. Móse pedig kiserem, össze-vissza hat éves, még nem képes pénzt keresni. Így hát a kenyér kereset gondja az ő, a Szaádja vállára nehezedik. És szerencséje van. Az énekhanga kellemes, behatol a szivekbe, amikor a portékáját dicsérgeti, a szeme nagy és szép. Tul tud adni a portékáján. Anyjának ismerőse napról-napra szép piros paradicsommal tölti meg a kosarait és Szaádja keres.

Szaádja már ismeri az életet. Tudja, hogy nincs semmi „bibi“ nélkül öröm — öröm nélkül. Ez az üzlet szabad portyázásból áll. Kellemes. Jól is megy. Talán idővel nagyobb kocsit kerithet és több paradicsomot lesz képes eladni. De... De az az Irija harcol a kis tízéves mozgóboltos ellen és semmi szín alatt nem hajlandó tünni, hogy Szaádja Pádáni engedély nélkül kereskedjék. Nem tudja megérteni, hogy Szaádjának százege oka van rá, hogy ne nyujtsan be kérvényt „házási iparengedély megadásáért.“

A harc Szaádja és az Irija között egyoldalú. Voltaképpen az Irija harcol. Szaádja kerekelt old valahányszor megjelennek az Irija ellenőrei, akik egyenruhát, egyensapkát hordanak, mintha katonák iennének. Az Irija katonái Szaádja Pádáni, a tízéves kereskedő ellen.

Es pont csütörtökön, ezen az istenáldotta, csodás napon, amivel az Eg azért aján-dékozta meg a piaci árusokat, hogy ki-egyenlitsék valamennyi veszteségüket, pont csütörtökön jelennek meg nagy hűhóval, hatalmas teherautókon ezek a „katonák“. Gyorsan leugrálnak a kocsiokról és

nekiátanak a hajtóvadászatnak az engedély nélküli házalók ellen.

Könnnyű a munkájuk. Mert a lélektan törvényeinek megfelelően rögtön futásnak erednek a bűnösök és ennek a révén azonnal kiderül, kit kell fölönfogni. Szaádjának halvány sejtelve sincs a lélektanról. De amikor meglátja az Irija ellenőreit, rögtön elfogja a félsz. Semmiképpen sem tud megmaradni a heiyén. Faképnél hagyja a gyermekkocsit, a paradicsomot, a mérleget és menekül. Sokszor megfogadta már, hogy nem fog megfutamodni. De nem képes szót tartani.

Igy történt most is. Az ellenőrök jöttek és Szaádja megszaladt. De most az egyszer bekerült a hálóba. Elfogták és rögtön fel-

Hajhullás ellen Petrol egger

rakták a teherkocsiba — az Irija „tankjába“ a házalók elleni „harcban“ — és Szaádja nekibusuitan csücsült egy egész csapat férfi meg asszony között. Ifju meg vén egyképpen akadt és valamennyi ország képviselve volt köztük. Egy volt a bűnük: nem volt iparengedélyük!

Móse meg a két apróság, az apa-anya hiába várják haza ezen az estén a kenyérkeresőjüket és másnap reggel ezt a hirt olvashatjuk az ujságban:

„Szaádja Pádánit elfogták az Irija vásár ellenőrei, mert mozgókereskedést üzött iparengedély nélkül.“

De az ujságírók elfelejtik az efféle esetekben megjelölni a vádolt korát. Nekünk kell tehát pótolnunk ezt a mulasztást. Hozzá keli füzününk a kommunikéhez: A „kereskedő“ ebben az esetben tíz esztendő.

Tizenhét embert marcangolt össze a veszett farkas

Száztagu vadászlásaság hajszolja a farkast. Az összemarcangolt embereket a kolozsvári Pasteur-intézetben ápolják

Cluj, július 6. Pár nappal ezelőtt furesa karaván vonult a Pasteur-intézet felé. Bekötöttfejű, arcu és bekötöttkaru emberek, asszonyok, gyerekek, akiknek arcáról még nem mult el a rémület s akiket a bukovinai Cämpulung megye Ostra községében egy veszett farkas marcangolt össze.

A testiég megkínzott és idegileg megviselt emberekkel a Pasteur-intézet udvarán elegyedtünk szóba, ahol a vesztettség elleni életmentő oltásokra várakoznak. Az egyik összemarcangoltarcu gazda elmondotta, hogy a mult hét első napjaiban a község határában hataimas farkas jelent meg, amely elszánt merészséggel támadta meg a legelésző teheneket. A farkas a teheneket összemarcangolta s a tehenek mellett rémületen bégető borjakat pedig valóságos szétépte. A pásztorok kezdetleges fegyvereikkel, vasvillákkal, botokkal, kiabálásokkal igyekeztek a farkast elűzni, de az állat, amely nyilván vesztett volt, reájuk rohant s közülük többet megharapott. Más nap este — mondja egy másik ember, akinek kótes takarja el egész fejét — mikor már az egész község remegett a félelemtől, a farkas bmerészkedett a falu szélén lévő házak udvaraiba is. A farkas betörte az istállók ajtóit, az istállóban lévő állatok borzimas sebeket ejtett s az állataik megmentésére siető gazdákat össze-vissza harapta. Volt olyan, akinek az orrát, vagy fillet tépte le, hátát hasította fel, másoknak kezén és lábán ejtett sebeket. En — folytatta — akkor sebesültem meg, mikor szomszédom házatáját támadta meg a farkas egyik éjjel. Hallottam a segélykiáltásokat s egy dorongot ragadva a kezembe, kirohantam az udvarra. A farkas nyomban reámugrott. Arcomat harapta meg. Azonnal elvesztettem tájékozó képességemet, mert a vér elborította szememet, nem látam semmit, kénytelen voltam feladni a harcot.

Két nap leforgása alatt 17 embert harapott meg a veszett farkas, akiket a község előljársága Kolozsvárra küldött — folytatta elbeszélését a gazda. — Több napig utaztunk, közöttünk két kis gyerek is, a többiek asszonyok és férfiak. Mikor eljöttünk, a farkast még nem tudták elfogni, pedig valóságos hajtóvadászatot indítottak ellene. A csendőrség fegyvereket osztott ki a katonai előkészítés ifjaknak s csatlakozott hozzájuk még igen sok vadászember is, úgyhogy mintegy száz tagból álló csoport üldözi a fenevadat, amely egy közeli erdőbe menekült. Az erdőt körülfozták, de hogy milyen eredménnyel,

nem tudjuk, mert közben el kellett utaznunk. A napokban várjuk a községi bíró érkezését, aki majd el fogja mondani, hogy mi történt, amíg távol voltunk.

A beszélgetés ezzel véget ért. Férfiak, asszonyok és gyerekek egymásután vonulnak be a Pasteur-intézet műtőtermébe, ahol védőoltásokkal óvják meg őket a vesztettségől.

Leszerelik a svájci hadsereg egyrészét

Bern, július 6. (Rador). A Stefani jelenti: A szövetségi tanács közölte, hogy a svájci haderő főparancsnoka elhatározta, miszerint a csapatok egy részét leszerelik. A hadsereg főparancsnok megköszönte a katonáknak a házáért hozott szolgálataikat.

— Negyvenezer gyermeket szállítanak el Anglia északkeleti partvidékéről. Londonból jelentik: Vasárnap megkezdődik 40.000 gyermek kitelepítése Anglia északkeleti partvidékéről. Valamennyi kiürítésre felirt gyermeket eiszállítják. A kiürítési műveletek hétfőn fejeződnek be.

— Tilos Kolozsvárt a gyári szirénák használata. A kolozsvári polgármesteri hivatal MONT-irodája az alábbi közleményt adta ki: Tekintettel arra, hogy a különböző üzemek és gyárak szirénajelzése azonos hanguak azon szirénajelekkel, melyeket komoly légi veszély esetén használnak riadójelnek, megtörténhetik, hogy a város lakossága a riadójelet nem venné tekintetbe, mert összetévesztené a mindennap hallott gyári szirénajelzéssel. Hogy ez az eset elkerülhető legyen, a mai naptól kezdve, újabb rendelkezésig, Kolozsvár város területén tilos a gyáraknak és üzemeknek szirénajelzéseket használni.

— Az egészségügyi hét megbízottal 2731 lakást látogattak meg Marosvásárhelyen. Marosvásárhelyről jelentik: A marosvásárhelyi városi egészségügyi hivatal a minisztérium elő terjesztette az egészségügyi hét eredményéről szóló jelentését. A jelentéshez csatolt kimutatás érdekes adatokat tartalmaz. Ezek szerint az egészségügyi hét folyamán a bizottság 10.781 személyt fűrdésre utalt, 1086 esetben mésszel fertőtlenítettek, 1128 kutat ellenőriztek, 18-at betömtek és 949-et kitakarítottak. A hét folyamán egészségügyi szempontból a lakások és gazdaságok mellékhelyiségeit, istállókat, stb. is ellenőrizték.

Megmentették a roueni katedrális

Megmentették a roueni katedrális! Kevésen érdekelt ez a hír. Am azokat, akik ismerik a roueni katedrális, rémülettel vegyes öröm járta át: a katedrális veszélyben forgott, a katedrális megmentették! Franciaország egyik legnagyobb kincse, a világ egyik legérdekesebb városában, egy továbbra is simogatni fogja azok szemét, akik szépségeket keresnek az életben.

A roueni katedrális nemcsak a város, hanem az egész középkor egyik legjellegzetesebb műve. A vallásos fanatizmus, seholsem nyilatkozott meg erőteljesebben, mint ebben a rendkívüli művészeti remeknek az építkezésében. Méretei, szépsége és gazdasága által, a roueni katedrális a világ legszámottevőbb vallásos monumentumai közé tartozik. Gazdag faragásaival talán Franciaország első katedrális.

A katedrális 1201-ben építették. Azóta, egészen máig, mind újabb részeket adtak hozzá, úgy hogy, csodálatos összefoglalása lehet a francia művészetnek, amelyben megtalálható a gotikus stílus minden változata, annak legszerűesebb kezdeteitől a legmagasabbrendűig. A stílusi egység hiánya ellenére, a katedrális kielégíti a legkényesebb ízlést és éppen festőiségével és méltóságával tűnik ki.

E katedrális egyedülálló dísz: 56 méter széles, remek homlokzata. Egyike a középkor legcsodálatosabb márványlapjainak, valóságos kőfaragott csipke. A flamboyant stílusnak egyik legrégibb és legjellegzetesebb remeke, amelynek megszámlálhatatlan szobra, csodálatos dekoratív hatásaival, valóságos fizikai fáradságot okoz az emberi szemnek.

A katedrális központi bejárata rendkívül gazdag. Számtalan profétának, patriárkának és sibillának szobra díszíti. A boltozatokban 356 furcsa szobor rejtőzik, amelyek különböző vallásos, de főleg laikus témákat dolgoznak fel. XII. Lajos uralkodásának idejéből. Vallásos személyiségek és magas hivatalnokok, mulatozó katonák mellett még triviálisakat is megjelenítenek ezek a szobrok, amelyek páratlanul érdekes dokumentumai a népi élet akkori megnyilvánulásainak. E bejárat díszítése olyan pompás, hogy még senkinek sem tudta képeletesen leírni. Több faragás van itt, mint az egész Louvre muzeumban.

A Portail de la Calende 250 érmet tartalmaz, amelyek meglepő és festői módon beszélnek el a szentek fantasztikus életét.

Baloldalt, a Portail des Libraires a szobrok impozáns gyűjteménye díszíti. Ebben az össze-visszaságban, ami a középkor legszébb alkotásai közé tartozik, a legkülönbözőbb és a legváratlanabb képek vonulnak el előttünk: a világ teremtése, amelyet az asztronómia, a filozófia, a nyelvtan, a geometria, a zene, a szíriánák, a centaurok, a mesebeli állatok, a dragonok, a zsonglőrök, a karnevál figurák, a szárnys orvosok, a groteszk, de rendkívül érdekes, valóság-szerű és mégis humoros figurák világából vett és a képzelő erőt izgató szobrok díszítenek. Két keskeny füzéren állatképek és játszódzó gyermekek vonulnak el, amelyek élénk, szabad, bábajos életnek. Nem tudni, milyen megokolással kerültek ezek a képzeletbeli képek egy templomba, még pedig egy katedrálisba. Bizonyos azonban, hogy ez a rendkívül gazdag és meglepő enciklopédia, a középkor tagadhatatlan legnagyobb műveinek egyike.

Sokat beszélhetnének a Saint Romaine és Tour de Beurra tornyokról, amelyek 82 és 77 méter magasságban, büszkén emelkednek a katedrális fehér homlokzata felé és amelyekben 29 harang jelzi az órákat és az óratördeléseket, koncerttől kísérvé, amely témáit a vallásos, de a legtöbbször laikus zenéből meríti.

A katedrálisnak harmadik tornya acélból készült, 156 méter magas. Egyike a legmerészebb technikai megvalósításoknak. Hosszu ideig a világ második legmagasabb építménye volt, ma a negyedik.

Beiseje gigantikus. Az oszlopok mintha soha nem akarnának végetérni. A 25 kápolna közül mindegyik külön-külön is gazdag templomot képez. Kövei alatt számos normand herceg és angol király nyugszik.

Mindenütt szobrok, emlékművek, értékes festmények. Itt van Rollon, Normandia első fejedelmének sírja, itt temették el fehér márvány sírban Jeanne d'Arc-ot, itt pihen Oroszlánszívű Richárd angol király szíve, itt van a Drohoise kardinálisok sírja, a renaszánsz remeke és számtalan más történelmi rezonanciájú temetkezési hely. Minden a legtrikább márványból készült.

A gobelinek és a mozaikok külön tanulmányt érdemelnének. Nem lehet eléggé kihangsúlyozni azt a

történelmi szerepet, amelyet a roueni katedrális betöltött. Elégendő emlékeztetnünk arra, hogy itt itélték halálra Jeanne d'Arc-ot és ugyanitt rehabilitálták emléket.

A katedrális a zenei életnek egyik ragyogó központja. Hangversenyein a világ leghíresebb vallásos szerzeményeit adják elő. Itt hallottam Verdi Rekviamjét, azokat az orgona-koncerteket, amelyeknek emléket soha nem feledhetem el.

Visszaemlékszem, hogy Jeanne d'Arc alkalmából, 1930-ban, a katedrális egész éjszakán keresztül ibolyapiros fénybe borították. Ugy tűnt, hogy hatalmas lángnyelvek fogják körül. Ugyanezt az élményt éltem újból át ezekben a napokban amidőn megtudtam, hogy a katedrális majdnem eposztították a lángok. (m.)

SZÍNHÁZ·FILM·MŰVÉSZET

A színház vasárnapja

Ma, vasárnap három előadást tart a színház.

Délelőtti 11 órai kezdettel új ének- és táncszámmal fűszerezve ismét műsorra kerül a Dörmögő Dömtör című látványos gyermekoperett, nagyon olcsó matiné helyarákkal. Délután háromkor a Piros bugyellár, népszínműirodalmunk e nagybecsű, izgalmas alkotása van műsoron, természetesen a leg-

szébb magyar népdalok kíséretében, olcsó helyarákkal.

Délután hatkor Vaszary János és Losonczy Dezső briliáns zenés vígjátékújdonsága, a Finom család látható. Tudvalevő, hogy a Finom család az évad egyik legnagyobb sikerét hozta meg Fényes Alicenak, Kovács Györgynek és szereplő társaiknak.

Kedden félnyolckor: Pezsgős vacsora

Az elsőtétítési rendeletek tartama alatt a színház hétköznapi előadásai este félnyolckor kezdődnek és pontosan tíz órakor véget is érnek, úgyhogy a közönség a sötétség beálltakor már otthon lehet.

Az első ilyen esti előadás kedden félnyolckor lesz. Színrekerül Békeffy István és Stella Adorján legújabb vígjátéka, a Pezsgős vacsora. A nő főszerepben Fényes Alicenak nyílik alkalmunka rendkívüli alakítására, egy kedves, szentimentális, hazudás kis bolti lány szerepében. Partnere Kovács György lesz, egy félszeg, mulatságos és szerelmes kereskedősegéd alakjában. Mellettki az egész prózai együttes felvonul a Pezsgős vacsorában, amelyre a színház szeretettel hívja meg az izgalmas világesemények közepette üdülésre és szórakozásra vágyó közönséget.

A SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Vasárnap délelőtti 11: Dörmögő Dömtör. (Gyermekoperett olcsó helyarákkal.)

Vasárnap délután 3: Piros bugyellár. (A nagysikerű népszínmű felújítása olcsó helyarákkal.)

Vasárnap délután 6: Finom család. (Vaszary János és Losonczy Dezső remek, zenés vígjátéka, Fényes Alice, Kovács György, Báza Éva stb. fellépésével. Vezényel: Szabó Ica. Rendes helyarákkal.)

Vasárnap este: Nincs előadás.

Hétfő: Nincs előadás.

Kedd fél 8 (vége pontosan 10 órakor): Pezsgős vacsora. (Békeffy István és Stella Adorján pompás vígjátéka. Fényes Alice, Haáz Jolly, Peál Magda, Benes Ilona, Kovács György, Senkászkay Endre, Lantos Béla, Deésy Jenő, Szabados Árpád stb. fellépésével. Premierbérlet 39.)

Szerda fél 8: Pezsgős vacsora. (Rendes bérlet 39.)

A CAPITOL MOZGÓ MŰSORA:

Premierslágér! Canitoga. Izgalmas bűnügyi film. Főszereplők: Hans Albers, Sarlotte Susa. A film előtt a legújabb háborús világhíradó. Előadások kezdete, figyelembe véve az új rendelkezéseket, pont 3, 5, 7 és 9 órakor.

A SELECT MOZGÓ MŰSORA:

Sanghai express. Marlene Dietrich izgalmas eseményekben gazdag, művészien kidolgozott filmje. Főszerepekben: Clive Brook, Aana May Wong. Műsoron kívül a legújabb O. N. C. román, Fox amerikai és UFA német híradók a legújabb külföldi és belföldi eseményekkel. Előadások kezdete az új zárórára való tekintettel, pontosan 3, 5, 7 és 9 órakor.

Hétfő, kedd, szerda: Az akaratnélküli jós. Szenzációs vígjáték, főszerepekben: Joe E. Brown, Amerika világhírű komikus és Marian Marsh. Műsoron kívül a legújabb UFA híradó.

AZ URANIA MOZGÓ MŰSORA:

Rendkívül dupla műsor: 1. A becstületrend. Paul Muni megrendítő filmje, főszerepekben: Miriam Hopkins. 2. Milliomosok. Vígjáték Robert Stolz zenéjével, főszerepekben: Fridl Czapa, Wolf Albach Retty. Műsoron kívül a legújabb UFA híradó. Előadások kezdete 3, 6 és 9 órakor. Felhívjuk b. mozgólófogatóink figyelmét arra, hogy aki mindkét filmet látni akarja, már fél 8 órakor jönni sziveskedjék, tekintettel az új zárórarendeletrre.

Hétfő, kedd, szerda: A száműzött. Izgalmas kalandorfilm, főszerepekben: Freddie Bartholomew, Warner Baxter.

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Nagy dupla műsor: I. Alkatraz foglyal. Nagy Metro-film. Fősz.: Rita Johnson, Tom Neal. Kezdet: 3.10, 6.10, 9.15 órakor. II. Felejthetetlen vígoperett! Nelson Eddy, Eleonor Power és Hajmássy Iloná együttes filmje: Rosalie. Kezdet: 4.30, 7.30. Tekintettel a 11 órai zárórarendeletrre, az utolsó dupla műsoros előadás 7.30-kor kezdődik.

A RIO MOZGÓ MŰSORA:

Szenzációs dupla műsor: 1. A baskervillei kutya (Sherlock Holmes) Conan Doyle szenzációs regénye filmen. Fősz.: Basil Rathbone és Richard Greene. 2. Egy hercegnő álma. Pazar rendezési színes film. Fősz.: Shirley Temple. Este 9 órától csak egy filmet vetítünk. A baskervillei kutya.

AZ EDISON MOZGÓ MŰSORA:

1. Az acélkaraván. A leghatalmasabb amerikai történelmi kalandorfilm. Barbara Stanwyck, Akim Tamiroff, Joel Mc. Cre. 2. Victoria. (Aki az angol birodalmat megteremtette). Anna Neagle, Adolf Wohlbruck. 3. A legújabb francia és német háborús híradó, minden idők legborzalmasabb háborújáról. Tekintettel a 11 órai zárórarendeletrre, az utolsó dupla műsoros előadás fél 8 órakor kezdődik.

Hétfő, kedd, szerda: 1. Marlene Dietrich ragyogó filmje: Az angyal, partnere: Herberth Marshal. 2. A fehér varázs. Izgalmas kalandorfilm. Fősz.: Dorothy Lamour, George Raft. A legújabb háborús híradók.

A Banca Naționala devizaüzleti jutalékai

București, július 6. A Banca Naționala tudvalevően bizonyos hitelezési okmányok után jutalékokat követel. Ezek a jutalékok eddig egységesen voltak megállapítva, most azonban oly értelemben változtatták meg azokat, hogy országok szerint változó százalékok alapján szedik be. Így azon költségek után, amelyekkel a Banca Națională külföldi levelezői terhelik meg hitelokmányok alapján, a Banca Națională százalékos jutalékokat szed ezen a címen: „confirmare pentru credite documentare”.

A jutalékok a lej ellenérték után számítják, ehhez hozzáadják a prémiumot, ezenfelül a szokásos jutalékokat és költségeket, amelyek a Banca Națională effektív kiadásait képezik és az ilyen módon előállított összeg után a következő százalékos jutalékokat számítják fel országok szerint:

Anglia 3 ezrelék, Amerika 2 ezrelék (minimum 2.50 dollár), minden 3 hónap vagy annak töredéke után, Belgium minden 3 hónapra egy ezrelék, Egyiptom 5 és fél ezrelék, Svájc negyedévenként 3 ezrelék, Franciaország 4 és fél ezrelék negyedévenként, a meghosszabbításért havonként egy fél ezrelék. Németország az olyan fizetéseknek, amelyek a Deutsche Bank Berlin által kibocsátott hitellevelek alapján teljesítenek, egyenlő százalék. A 25.000 birodalmi márkát meghaladó fizetéseknek 17 tized százalék, de minimum 31.25 birodalmi márká. Ehhez azonban még hozzá kell adni a visszavonható hitelleveleknek a konfirmálási jutalékokat és pedig másfél ezreléket az első hónapra, másfél ezreléket minden egyes további hónapra, vagy annak töredékére és egy ezrelék bélyegtaxát.

Itália 1 ezrelék az első hónapra, másfél százalék minden további hónapra.

Norvégia egy és fél ezrelék, Hollandia 3 hónapra 2 és fél ezrelék, a meghosszabbításért 1.25 ezrelék.

Svédország hónapra egy és fél ezrelék. Más európai országokra 3 hónapra 2 ezrelék. Európán kívüli országokra pedig 5 ezrelék.

Természetes, hogy a Banca Națională fenntartja a jogát ahhoz, hogy amennyiben a külföldi levelezők a jutalékokat vagy költségeket felemlik, a különbözetet utólag követelhesse.

Az autorizált bankok ezeket a jutalékokat a sárka okiratban külön tartoznak felszámítani, elkülönítve a szokásos többi költségektől és jutalékoktól.

APRÓ HIRDETÉSEK

Szavanként 2 lej, legkisebb apróhirdetés 20 lej. Alláshirdetések, üdülőhelyek és fürdők hirdetései, továbbá elvesztett, eltűnt tárgyak miatti hirdetések szavanként 1 lej. Apróhirdetéseket csakis előrefizetés mellett közzétehetjük. Jellegű levelekre, megkeresésekre csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk és csak portózott leveleket továbbítunk.

A legjobb kóser vegetáriánus könyha Str. Cotița 5 szám alatt van. I. em. 9. Az orth. rabbinátus felügyelete alatt. Olcsó árak. Kihordás. Abonoma.

Bolthelyiség kiadó Regele Ferdinand központjában nagyon olcsó bérrel. „Központ” jellegre a kiadóba.

Kifutó gyermeket ügyes, megbízható felvesz „Pardess” bodega.

Gyermekgondozónét keresek két éves kislányom mellé. Németül tudók előnyben. Faragó nagykereskedés Satu-Mare, Str. Cuza Voda 5.

Gyermekszertető német nevelőnőt 4 és fél éves kislányomhoz azonnalra vagy 15-re Temesvárra keresek. Fényképes írásbeli ajánlatokat Keppich Istvánné Timisoara, Splaiul Tudor Vladimirescu 18 címre kérek.

Jólfőző mindenest keresek azonnalra. Cím: Deheleanu, Cluj, Calea Victoriei 27.

Fogtechnikussal társulna fogászati engedéllyel rendelkező orvos. „Fogász” jellegre a kiadóba.

Figyelem! Esvívőket, barmicvemol és szidi rendezését olcsón vállalom. Alkalmi tortákat, kuglereket, stb. olcsón készítek, meghívásra egy helyben, mint vidékre megyek sütnifőzni. Adlerné, Decebal 2.

W
Te
Ira: I
Hetek óta kis
kisért egy gond
Wizo-mellékletbe
hessegetnem a g
követelőző vagy
sedve urrá lett
zembe. Irjak! D
azt már elirták
dem visszaszírni
elnökségem. Mű
zetem. „Zsidó t
órában Eric Iz
át felénk.” Kép
szavakat lehetne
ha messze orsz
keket. Mondjuk
„Itt bolyongok
elmúlt évszázad
Páris: „A geto
Esetleg „már lá
pár óra és zsidó
ami szép újságo
nem mondom, m
nekrológ: „Itt
igen ám, csakhó
annak eszébe s
Erről eszembe
kis eset, ideikt
ben történt. Kö
tárgyaltunk, ki
tés közben én a
husz-huszonöt é
az elnökségre r
tenni. Erre az
mekkel fordult
hány évig akars
Ez alkalommal
én nekrológ-ang
ressen ő is más
pozgatok a régi
cikket találok.
Egy cikk Wein
net érte. Lám-
lehetőségeknél.
kalapvásárlás
mi lett ezzel az
írná a töle meg
hagyatott a r
zések, hogy a
mu okos sorok
Mellesleg megje
felvágás, nevez
és nem is visel
pódiumon ka
kongresszusoko
együtt kóborol
vált soha kalap
asszonyának m
lommál ő is u
zeker evezett...
Januárban m
nagyon nyomos
cikket, amiben
„próbaljunk m
lemondani, nev
szerűségre, mu
értök egymáss
rű követte és
röl. Azóta álla
veszek egy jó
ta, hogy legy
keim iskolába
adod őket sus
len vagyok, ma
hatok senkinek
„Legyünk jók
mást.” Bizony
bergerné ezzel
sárlással.
Arpopos, vá
kodni egypár
vég vászonról.
hideg, esős na

WIZO Azsidó Asszony

AVATALOS LAPJA

Tere-tere

Írta: Kohn Mártonné

Hetek óta kisebb-nagyobb intenzitással kísért egy gondolat. Szeretnék cikket írni a Wizo-mellékletbe. Néhányszor sikerült elhessegetnem a gondolatot, de lassan-lassan követelőző vágy formájában kiterelvényesedve urrá lett felettem és tollat adott kezembe. Irjak! De miről? Ami lett volna, azt már elirták előlem. Most először kezdem visszacsírni kicsiny királyságom, KKL elnökségem. Milyen egyszerű lenne a helyzetem. „Zsidó testvéreim! Ezen sorsdöntő órában Erec Izrael földje megváltásért kiált felénk.” Képzelmek el, milyen gyönyörű szavakat lehetne leírni. De az is jó volna, ha messze országokból küldhetném a cikkeket. Mondjuk, Prágából ilyenformán: „Itt bolyongok a régi zsidó temetőben és elmúlt évszázadok levegője kísért.” Avagy Páris: „A geto kopott kövei között” s. d. Esetleg „már látom a Carmel csucsait, alig pár óra és zsidó földet érint lábam.” Lám, ami szép újságcikk téma, mind megszünt, nem mondom, még akad esetleg egy szép nekrológ: „Itt hagyta drága barátom”, igen ám, csak hogy, aki inspirálta engem, annak eszébe sincs anyagot adni ehhez.

Erről eszembe jut egy nagyon kedves kis eset, ideiktatom, mert Wizo-berkekben történt. Közgyűlés előtt volt, arról tárgyaltunk, ki legyen az elnök? Beszélgetés közben én azt mondtam, hogy majd husz-huszonöt év múlva, mikor én fogok az elnökségre reflektálni, ezt és ezt fogom tenni. Erre az egyik elnökjelölt ijedt szemekkel fordult felém. Tulajdonképpen hány évig akarasz te élni?

Ez alkalommal én is úgy teszek, mint az én nekrológ-anyagom, húzom az időt, leressen ő is más témát magának. Amint látogatok a régebbi Wizo-számokban, egy cikket találok, aminek nagyon megörülök. Egy cikk Weinbergernétől. Ezer köszönet érte. Lám-lám, milyen tág tere van a lehetőségeknek. Weinbergerné leírja egy kalapvásárlás történetét. En nem tudom, mi lett ezzel az asszonnyal? Ahelyett, hogy írnia a töle megszokott „ti zsidó asszonyok, hagyjátok a rómit és bridget, inkább néztek, hogy a gyermekeitek... s. d.” tartalmu okos sorokat — kalapvásárlásról ír. Melleleg megjegyzem, hogy az egész csak felvágás, nevezett sohse vásárolt kalapot és nem is viselt soha. Láttam én már öt pódiumon kalapnélkül, konferenciákon, kongresszusokon szintén kalap nélkül, együtt kóboroltunk Palesztinában, ott sem volt soha kalap a fején. Hogy ennek az asszonynak mi nem jut eszébe? Ez alkalommal ő is úgy járt, mint én. Idegen vizekre evezett...

Januárban mult két éve, a hangulatom nagyon nyomott volt és írtam egy újságcikket, amiben körülbelül az volt, hogy próbáljunk megváltozni, tanuljunk meg lemondani, neveljük a gyermekeinket egyszerűsége, munkára és legyünk jók és megértők egymással. A borut nemsokára derű követte és én elfeledhetem a cikkemről. Azóta állandóan pirulnom kell, ha felveszek egy jó ruhát: „Na édesem, te mondtad, hogy legyünk egyszerűek.” A gyermekeim iskolába járnak. „Mi az, miért nem adod őket suszternek?” Olyan szerencsétlen vagyok, már egy rossz szót sem mondhatok senkinek, azonnal idéznek tőlem: „Legyünk jók egymáshoz, szeressük egymást.” Bizony, jobban járt volna Weinbergerné ezzel a cikkel én meg a kalapvásárlással.

Arpogos, vásárlás! Bizony jó gondoskodni egy pár kávéról, teáról, néhány veg vászonról. Hetekkel ezelőtt egy szeles, hideg, esős napon bementem egy textil-

hez csak úgy körülnézni. A kereskedő ajánlott a jövő tavaszra átmeneti kabátot a férjemnek téli bundát a leányomnak kelen gyét, mert hát már a Micikének meg a Babuskának is megvették az utolsó 24 pár cseh lendamasztot, még csak éppen egy utolsó kelengyéreváló van. Ijedt meglepetésemre megnyugtató, hogy azért még nem kell férhez is mennie az iskoláslányomnak, de jó, ha megvan. A kelengye szükségességéről nem tudott meggyőzni, de a tisztes jól ért a női lélekekhez, ha nem sikerül egyik, sikerül a másik. Kint fúj a szél, az emberek fázóan átderregtek tavaszi kabátjukban. Az én kereskedőm most elem-tárt egy hófehér anyagot, nagy kék szegfűkkel, sárga meg piros gömbökkel szegélyezve. Nagyságos asszonyom, ez az utolsó darabom, több nyersanyag már nincs, strandpongyolának csakis ez felel meg. Végig nyúlt az ijedség rajtam, Istenem, ha én strandruha nélkül maradok. Olyan hozszu, földigérő, elől végig gombolva.. Azon-

nal vágjon le hat métert, mert ez már aztán igazán kell. Mit nekem nyugati front, keleti, vagy déli, senkisé meg kívánhatja tőlem, hogy ne legyen strandkabátom. A legfelső polcon megakad a szemem egy zöldes barna anyagon. Mi az? — kérdelem; az anyag már is előtte van, jó vastag vízhatlan strapabíró anyag. Ég kérem vihar-kabát, esetleg hátizsáknak való anyag. Hátizsák, jó nagy hátizsák, sok minden bele fér; bőrrrel szegve, szíjjakkal, közepén egy nagy és két kisebb zseb. Egy pillanatig elgondolkozom... Négyen vagyunk, férjem, két gyermekem, és én ismét könnyelmű-ködöm. Vágyon le négy hátizsáknak valót. És elkészült a négy hátizsák, beakasztottam a szekrénybe, könnyű helyre, minden-nap nézem a hátizsákokat és mindennap bölcsebb leszek a látvány után. Rengeteg sok problémát old meg a négy darab hátizsák.

Kedves Hölgyeim, ajánlom maguknak, szerezzenek be egy-egy hátizsákot és néz-

zék meg, milyen sokat lehet tanulni belőle. A nagy akarások, a nagy vágyakozások remek és nagyszerű dolgok után; a nagy létra, amire jó volna minél feljebb kerülni. A heves fájdalom, hogy a másik eljutott oda, ahova nekünk nem sikerült. A buta góg, a sok önzés, a tülekedés és könyökölés, egymás tépése és letiporni akarása — ez mind, mind feloldódik és megszűnik a hátizsák láttára. Bölcsek leszünk és igénytelenek. Nincs önzés és nincs tülekedés. Te drága szép vízhatlan hátizsák, amiben sok minden elfér, pár ruhadarab, cipő, plaid, szappan és kenyér, kenyér és még valami enniváló, ami eláll a gyermek részére, semmi nekem, csak a gyermeknek, csak kenyér és meleg takaró a gyermeknek. Te kedves drága hátizsák, segíts hozzá, hogy ne legyen rád szükség, hogy maradj mindig felakasztva ujan és használatlanul, hogy mindig csak nézzünk és taníts minket bölcsességre, jószágra és meglepő-dettségre.

Egy nap a WIZO tel-avivi klubházában

Kedves Barátaim, ma a tel-avivi irodánkba hívnak meg Benneteket. Sokféle munkáságunkról akarunk képet adni.

LÁTOGATÓK

Kora reggeltől kezdve nyitva áll szép Hasnovea-uti házuk látogatóink befogadására. Az előcsarnokban levő nyilvántartó irodában élénk forgalom van egész nap, utbaigazítják a sok kérdezősködőt és a különböző osztályokba utasítják őket. Ebben a szép épületben van a palesztinai Wizo Executiva főt-tikársága, valamint tanuló-felvételi, propaganda, tanulmányi és pénzügyi titkárságai. Itt van a központja a palesztinai Histadrut Nasion Zionioth föderációnak (HNZ) szervezeti titkárságával együtt, valamint a Jung Wizo központi irodája is. Végül a tel-avivi helyi-csoport is, amelynek 4000 tagja van, ezt az épületet használja központjának.

Az Executiva elnöke hetenként kétszer-háromszor jön át Jeruzsálemből és látogatásai alatt gyűlést követ. A különböző intézmények vezetői eljönnek felmerült problémáikat megbeszélni, a mezőgazdasági, építkezési, felszerelési szakértők teszik meg jelentéseiket. A Jewish Agency szakemberei jönnek tanácskozára, főleg a mezőgazdasági szakosztály az, amely a mi tanítófarmjaink felügyelőbizottságában képviselve van és az élelmezési bizottsággal együtt különösen szoros együttműködésben dolgozik a Wizo háztartási szakértőkkel. A palesztinai munkások föderációjának képviselői állandóan tárgyalásokat folytatnak itt. A legkülönbözőbb osztályok jelentéseket tesznek sokoldalú munkásságukról, míg minden 2-3 hétben az egész executiva összeül az elnök vezetésével.

Sok újonnan érkezett leány keresi az Executiva tanulmányi szakosztályait, ahol aztán különböző tanfolyamokba osztják be őket. Diákok is jönnek ide a központba különböző ügyek elintézésére. Ide jönnek a lányok palesztinai és külföldi rokonai is, akik a különböző felvételi lehetőségek után érdeklődnek, és akik a különböző tanfolyamokon részt akarnak venni. A kibucok tagjai és más zsidó falvakból is idejönnek a propagandaosztályba tisztviselőként, reportereként, fordítóként, fenntartóként. — A Vaad Leumi, a menekültsegélyező bizottság vagy a városi tanács szociális munkásait a palesztinai Föderáció titkárságához utasítják, amely a tel-avivi helyi-csoporttal dolgozik együtt. Más helyi-csoportok tagjai is idejönnek a szervezeti titkárságba és különböző albizottságok tagjai érdeklődnek üléstermeik után. A tanácsadó órák alatt az asszonyok segítségért és tanácsért fordulnak hozzánk

különböző gondjaikban és bajaikban. És így hömpölyög a napi emberáradat.

A HÉT ESEMÉNYEI

Az előcsarnok hirdetési táblája körül állandó tolongás van. Sokan csak nehezen betűzik a héber hirdetményeket. A helyi-csoport heti programja élénk munkásságot jelent. Husz albizottság tart különböző üléseket délelőttönként. A délutánok az előadásoknak vannak fenntartva: A Nehal körlet pionírjai, A galilea települések fejlődése, Családfenntartási problémák a háboru alatt, A szentélyi ünnepének jelentősége, az előadások tárgya. A tagok közül sokan felajánlják otthonukat délutáni teák rendezésére új tagok bevonásával és esti gyakorlati héber társalgó órákra kezdők és haladók számára. Ezeket az esti összejöveteleket a város minden részében rendezik és mindig vannak ott elsőrangú héber tudással bíró tagok, akik segítik és tanítják a kisebb tudásúakat.

A Jung Wizo is hirdeti rendes hétfői összejöveteleik programját, emlékezteti tagjait a szerdai kézimunka összejövetelekre és az Oneg sabbat programra.

A tanácsadó irodában mindennap a helyi-csoport más két tagja dolgozik. A tanács és segélykérelmek sokféle és különböző. Ujon-nak jött bevándorlók, háborus viszonyok által sújtott tagok, anyák, akiknek segítségre van szükségük gyermekeik ápolásában, munkanélküli asszonyok és lányok, vagy akik szaktudásukat akarják tökéletesíteni, gyors egymásutánban váltják fel egymást. Korlátozott anyagi eszközeink csak kevés esetben engedik meg a pénzbeli segítséget, hogy egy-egy szakmunkásnak kis kölcsönt adhassunk nyersanyag beszerzésre. Segítségnk inkább abban áll, hogy olcsó lakást és ellátást adunk a sajnós tul kicsi „Bevándorolt asszonyok otthonában”, vagy az asszonyokat új kooperativa üzletünkbe utasítjuk, mely munkájukat értékesíti. Főliveszünk jelentkezőket főző-tanfolyamainkra, melyek elhelyezkedési lehetőségeiket bővítik egyrészt, másrészt el-látják a tanulókat pár hétig élelemmel, vagy egy-egy anyjával az utolsó menekülthajón érkezett gyereket helyezünk el gyermekotthonaink egyikében. Így mindennap kinyújtjuk segítő kezünket a rászorultak felé.

CHANUKA HOZZAJÁRULÁSOK A GYERMEK ALAP SZÁMÁRA

A mellettünk levő szobában a Bazár bizottság állítja össze elszámolásait. Pár héttel ezelőtt még valószínűtlennek látszott, hogy ebben az évben is megtarthatjuk szo-

kásos chanuka ünnepélyünket a Keren Hayeled, a helyi-csoport gyermekalapja számára. De hála a 200 segítő társ fáradságtalianságának, munkásságuk igen nagy sikert hozott. Sok helyi gyár állította ki termékeit és bő-séges mintacsomagokkal látott el bennünket, amik a Wizo és Jung Wizo tagok gyönyörű kézimunkáival együtt nagyon széppé tették a kiállítás. A látogatók tömegei, melyek egész nap buzgón vásároltak, nagyon élvezték a művészi előadásokat, amit a kiállítás három napja alatt a nagyok és kicsik szórakoztatására rendeztünk. A büffét a tagok szolgáltatták és ezzel kiegészítették az előadások és beléptidíjak jövedelmét 360 fontra, emellett pedig nagyszerű propagandát csináltak a palesztinai termékeknek. A többi helyi-csoportoknak szintén sikerült tradícionális chanuka rendezvényekkel hasonló társasági módon megadózni a Jishuv zse-beket. A haifai chanuka ünnepély 140 font netto jövedelmet hozott és a Kis Kfar Saba település bazárja kb. 50 fontot.

HELYICSOPORT HIREK

A rechovoti helyi-csoport elnöke a szervezeti titkárral tárgyal egy szomszédos szobában. A titkár nagyon sokat dolgozott az utolsó hetekben, meglátogatta az összes helyi-csoportokat, megtárgyalta velük organizáció kérdéseiket, kulturálfeladataikat és gyermekjóléti programjukat. Most a rechovoti népkoncha jelentését hallgatja meg, mely intézményt ez a csoport szervezte meg elsőnek. Ez a koncha 150 munkanélkülit és menekültet lát el teljes ebéddel csekély 15 milis összegért. A helyi-csoport tagjai házról-házra járva gyűjtötték össze a felállítására szükséges pénzt, mert ezen a narancstermelő kolónián sokan rettenetes helyzetben voltak. A főzésen kívül minden munkát a csoport tagjai végezték. Egy karkuri tag (Pardess Hanna közelében) jelenti, hogy kolóniájuk 80 tagja egy új HNZ helyi-csoportot alakított. Segítséget és javaslatokat kér az új munka számára és látszik rajta, mennyire örül annak, hogy tagja lett az asszonyok e nagy szervezetének, melynek nagy és eredményes munkásságát hirdeti itt minden a klubházban.

A LEGFIATALABB WIZO TAGOK

A Jung Wizo titkár, a fiatal generációnak a legközelebbi Oneg Sabbat programját tárgyalja meg. Ebben az évben a haifai és telavivi középiskolák három legmagasabb osztályában drámai kurzust tartanak, amely-

nek befejező előadása a tanulmányi alapok javára szolgál.

AZ ELSŐ NEGYED MUNKAJA

A HNZ főtitkárság kis szobájában az igazgatóság tartja szokásos kétheti gyűlését, a jelenlegi a komité következő ülészakánának előkészítésére. A gyűlésen a különböző szakosztályok: a pénzügyi, szervezeti, gyermekjóléti és tanulmányi terjesztik be a háboru kitörése óta első évnegyedi jelentéseiket és megbeszélnek a minden akadály ellenére talált új utakat és módokat, hogy a HNZ cokoladalu munkásságát fenntartsák és folytassák.

A PROPAGANDA KÖZPONT

Az épület hátsó részében vannak a nemzetközi irodák elhelyezve, ezek között a propaganda osztály. Itt gyűjtik össze az egész ország sokoldalú és mindig változó életéről szóló híreket. A palesztinai föderáció executívájának különböző osztályai állandó ellenőrzés alatt vannak. A helyi csoportok munkásságát, a 150 intézmény és szociális központok teljesítményeit állandóan nyilván kell tartani. A propagandaközpont mindig rendelkezésre áll a szakosztályok vezetői, a helyi csoportok elnökei, vagy egyes komiték számára, megvitát kérdéseket tanárokkal és tanulókkal, vagy különösen buzgótagokkal, hogy sokoldalú információkat nyerhessen munkájukról. A propagandaszakosztály rendszer munkájához tartozik az előadások és helyi csoportok, intézmények és tanfolyamok látogatása. A propagandaközpont látogatói közé tartoznak az információkat keresők, a propaganda anyag gyűjtők és az újonnan érkezett tagok is, akik aktív Wizo tagok voltak a külföldön és ezt az osztályt használják fel összeköttetésük megalapozására. Az utóbbi időkben ezek a látogatók sokszor kalandos menekülésekről és csodálatos meg szabadulásokról mesélnek.

KULTURÁLIS MUNKA A WIZO TANFOLYAMOKON

A propagandaközpont irodájában dolgozik a kiképző tanfolyamok kulturális titkára. Csak ebben az évben kezdte meg munkásságát és éppen most tért vissza két gyűléseiről, amit Miss Szold elnökléte alatt az ország különböző részeiben tartottak az ifjúsági aliják instruktorai számára. A leányok élénk érdeklődéséről számol be, amit a cionizmusról tartott vezető előadásaival szemben tapasztaltak, valamint az ifjúsági aliják tanítási problémáiról, akik sokszor alig vannak a cionizmusra előkészülve.

A KIKÉPZŐ TANFOLYAMOK MUNKASSÁGA

Ebben az osztályban állandóan sűrű forgás van. Ma még fokozódott is a rendes nyüzgés, mert a környékbeli kibbuco konyhai munkásainak havi összejövetelét tartják. Körülbelül negyvenen hallgatják a kibbuco konyhai szervezőjének előadásait, amit az ideai koppenhágai nemzetközi háztartási kongresszuson tartott. Utána megvitatták a telepek élelmiszerre és konyha-budgetjére vonatkozó problémáikat a központi vezetővel.

Az irodában a szolgálatot teljesítő executiva tag a folyó ügyeket vitatja meg az instruktorokkal. Főzetanfolyamokat most olyan sűrűn tartanak, amennyire csak lehetséges, az ország sűrűs élelmiszeri problémáira való tekintettel. Ma is gyűlés van a szervezeti titkárság szobájában, ahol a kibbuco vezető tagjai vitatják meg az élelmiszer problémáit egy diéta szakértővel és a betegségyógyász alap főorvosával. Részletesen megvitatták, hogy milyen uton-módon lehet ellátni a kibbucokat a legfontosabb élelmiszerekkel, most, amikor a napi budgetjük sok helyen a 30 mil minimumra súlyed.

SPÓROLJ KÖLTELKEZVE

Ezt a gyűlést a pénzügyi bizottság ülése követi. Azt a korábbi határozatot, hogy tartózkodnak a kiképző központok számára minden befektetéstől, alapos vita után megváltoztatták, miután egyes esetekben a vásárlás megtakarítást jelent. A jelen megbeszélés néhány szükséges gazdasági felszerelés beszerzését tárgyalja, mint egy villamos takarmánydaráló, öntözőszerkezetek.

ujabb gépek a mosdók felszerelésében, ami összesen körülbelül 800 font kiadást jelent. A bizottság gondosabban mérlegeli mint valaha az összes tételeket és csak a legszükségesebb esetekben határozza el a kiadásokat.

AZ EV EMLEKNAPJAI

Az executiva titkára legutolsó jeruzsálemi látogatása alkalmából résztvett a Wizo baby otthon megalapításának 15 éves évfordulóján. Tíz árvagyermek szerény otthonából fejlődött a mai intézmény, ahol 100 csecsemőt gondoznak, 20 különösen rászorult anyát látnak el csecsemőjével együtt és 48 ápolónőt képeznek ki minden évben. Fennállása óta ez az intézmény körülbelül 2000 csecsemőt ápolt és 900 gondozónót képezett ki. A világ Wizo 20 éves fennállását és az eredeti Histadruth Nashim Ivruto, amiből a palesztinai föderáció fejlődött, is ebben az évben ünneplik, éppen úgy, mint az Ayanoth mezőgazdasági farm alapításának 10 éves évfordulóját.

VISSZA A BIBLIAHOZ!

A helyi csoport delután előadást tart a klub nagytermében négy csoportja egyikének. Az előadás az új tervnek megfelelően 15

perces bibliavetést és magyarázattal kezdődik. Az előadó Esajást választotta és a világbékéről irt halhatatlan fejezetéről beszélt az idők végén és a Messiás eljövetelekor. Utána az új és régi Makkabeusok cselekedeteiről beszélt.

Az elmúlt évben mélyebb megértéssel ünnepezték Erec Jiszráélnak a nemzeti felszabadulásnak ezen ünnepét, mint valaha. Az összes Wizo intézmények különösen szép megemlékezéseket tartottak. Sokan élvezték a Nachlath-jizchaki iskola jól előkészített előadást, ahol a növendékek többek között Otto Ludwig Makkabeusok-ját és Salom Alechem Harmadik Benjámint utazását adták elő. Játékuk kiváló tehetséget és rövid itt-tartózkodásukat tekintve, meglepő héber tudást árult el.

Az új Makkabeusok orszáépítéséről is megemlékeztek ezeken az ünnepségeken. Ők adnak új reménysugárt a pusztítás és sötét napjaiban. És minél jobban fáj a szívünk annyi ezer testvérünk szenvedéséért, annál jobban megfeszítjük erőinket, hogy folytassuk itt új életünk építését.

A tel-avivi Wizo ház erőiknek egyik forrása, ahonnan számtalan uton sugárzik ki az erő felénk, tekintet nélkül egyesek bánárára, szomorúságára, és eltölti, eredményesé teszi munkánkat.

Az első erdélyi zsidó szövö-tanfolyamról

Az utóbbi években nagyon sok új hangzatos szóval bővült a szókincünk. Leggyakrabban a két szót hallottuk: célkitűzés és átrétegződés. A két szó tulajdonképpen szoros összefügg egymással, mert kitűzött céljaink egyik legfontosabb problémája az átrétegződés.

Ujságok hasábjain, előadások pódiumán és konferenciák zöld asztalánál lelkesen és páthosszal sürgették az átrétegződés szükségességét. De ha történetek is próbálkozások, mint például elemi iskolákban műhelyek felállítására, azok csak kísérletek maradtak. Igazi átrétegződés a hacsára telepeken történik, ahol fiatal lányok és fiúk törnek bele a fizikai munkába. De ezek az ifjak a palesztinai életre készülnek. A galutban maradt zsidóság átrétegződése érdekében csak cikkek íródtak és szavak hangzottak el. Egy szépen megírt cikk elolvasása vagy egy előadás meghallgatása fellelkesíti az embereket, aztán nem történik semmi. Mindenki azt mondja, hogy tenni kellene valamit és maradt minden a régiiben.

De akadt egy ember Erdélyben, — hangsúlyozni akarom, hogy egész Erdélyben egy ember akadt, — aki nem cikkeket, nem szónokolt, hanem nagy erőfeszítések árán megindította az átrétegződési folyamatot: Grünberger József, a Zs. N. Sz. szobeni helyi csoportjának elnöke. Minden anyagi és erkölcsi támogatás nélkül valósította meg Grünberger József az első szövötanfolyamot, amelynek sikere érdekében nem sajnált anyagi áldozatot és nem ismert fáradságot. Ha nem is álltak melléje, ő előre ment erős akarattal és mindent elkövetett, hogy elképzelését valóra válthassa. Nem kedvtelenedett el a közöny miatt, mert felismerte a háziszöveszet gazdasági és szociális jelentőségét.

Nyolc lelkes szobeni zsidó asszony állott mellé, akik megtanulták a háziszöveszetet, hogy tudásukat továbbadhassák zsidó testvéreiknek, akiknek ez az ipar megélhetést, kenyeret fog jelenteni. Ez a nyolc szobeni asszony elvállalta, hogy levezeti az első szövötanfolyamot.

Tizenheten gyűltünk össze Erdély különböző városaiból, asszonyok, lányok és fiúk, hogy megtanuljunk a szövést. Amikor Grünberger meghívására Szebenbe érkezünk, már mindent készen találtunk. Volt műhely nyolc szövészettel és a szövéshez szükséges többi kellékkel. Volt feldolgozó anyag és gondoskodás történt lakásról és ellátásról a tanfolyam résztvevői részére.

Első munkanapunk reggelén néhány közvetlen szóban elmondta nekünk Grünberger József, a tanfolyam célját és jelentőségét. Ismertette kötelességeinket és aztán munkához láttunk. Rendet, fegyelmet és odaadást kért tőlünk és mi először megszeppenve hallgattuk. Idegen városokból verődöttünk össze, sem egymást, sem Grünbert, sem a tan-

folyamot vezető hölgyeket nem ismertük. Dolgozni akartunk, azért kértük a felvételünket a tanfolyamra, de nem hittük, hogy az egész olyan komoly. De amikor hozzáfogtunk a munkához és láttuk, hogy a hölgyek mennyi odaadással, mennyi jóakarattal kívánják nekünk átadni tudásukat, beláttuk, hogy csak úgy sajátíthatunk el valamit, ha komolyan, erős akarattal és figyelemmel dolgozunk. A hölgyek lelkes odaadása reánk ragadt és mindnyájan elhatároztuk, hogy fáradságunkat szorgalommal fogjuk honorálni. A tanfolyamot vezető hölgyek méltán nevezhetjük az átrétegződés pionírjainak.

Felinné reggeltől estig fáradhatatlanul vesződtünk velünk. Magyarázott, szövészettől szövészékhez futott és szigorral és fegyelemmel irányította a munka menetét. Mindenütt ott volt, mindenre kiterjedt a figyelmé, kérdéseinkre türellemmel felelt, de hibáinkat sem hagyta észrevétlenül.

Velünk dolgozott egész nap Grünbergerné is, aki finom törekeny alakjával fáradhatatlanul munkálkodott. Valósággal megható látvány volt, ahogyan kis kezével megmarkolta a fonalat vagy kalapáccsal a kezében a szövészéket szerelte fel.

Neumann doktorné kedves mosolyával biztatott és segített kijavítani a hibákat. — Nem baj, gyermekek — mondta mindig — a hibákból tanulni lehet.

Szegőné és Kohné gondos figyelemmel kísérték munkánkat és segítettek, ha megakadtunk.

A bájos Goldberger Kitty vidáman mosolyogva tanított.

Mindnyájan együtt mindent elkövettek, hogy megtanuljunk a háziszöveszetet. És úgy érzem, hogy munkájuk nem volt hiábavaló. Mi mindnyájan a legnagyobb elismeréssel értékeljük fáradságukat és igyekeztük a rendelkezésünkre álló rövid idő alatt elsajátítani a szövést.

Öröm volt nézni ahogy fiatal kolléganőim és kollégáim versenyeztek egymással, hogy tanárnőink elismerését elnyerjék. Ahogyan a hölgyek nem ismertek fáradságot, úgy mi a tanítványok is hajlandók voltunk bármennyit dolgozni. Örömmel láttam magamon és örömmel tapasztaltam kollégáimon, hogy bírjuk a munkát és semmi sem volt sok nekünk. Egész napi fizikai munka után — hála Grünberger gondoskodásának, — elméleti óráink is voltak, melyeket Vogel textilmérnök tartott nekünk.

Meghatóan kedvesek ezek az ifjú tanítványok, akik felnőtté komolyságával fogják fel küldetésüket.

Az első erdélyi zsidó szövötanfolyamról és annak kifogástalan megszervezéséről példát vehetne Erdély zsidósága. Az itt kifejtett munkáról fogalma sem lehet annak, aki nem látta a tanfolyamot belülről.

Az ilyen ragyogó példaadást látni kellene mindenkinek. Látni kellene a Wizo-asszonyoknak, hogy a szobeni asszonyok példáját követve, tovább vigyék és minél szélesebb körben terjesszék a megkezdett munkát és nyújtsanak segítséget a zsidó tömegek átrétegződési folyamatához.

Dr. Bleicher Alfrédné.

A SZIGETI WIZO REORGANIZÁCIÓS KÖZGYŰLÉSE

A Wizo szigeti helyi csoportja nemrég tartotta meg reorganizációs közgyűlését dr. Danzig Samuné elnökléte alatt. Az elnöki megnyitó valamint Taub Dezsóné pénztár és Fuchs Ernóné főtitkári jelentése után a közgyűlés megadta a felmentvényt a vezetőségnek, majd lelkes egyhangúsággal újból dr. Danzig főrabbinát választották meg a helyi csoport elnökéjévé. Az új vezetőség egyébként a következőképpen alakult meg.

Örökös diszelnök: Özy Keszner Izidorné; **Elnök:** Dr. Danzig Samuné; **Társelnökök:** Szigeti Márkuszné, Dr. Fried Ábrahámné; **Tiszteletbeli elnökök:** Farkas Sámuelné, Dr. Katz Béniné, Keszner Dezsóné, Klein Mórné, Dr. Lengyelné, Szmuk Mihályné, Zelmanovits Judáné; **Alelnökök:** Marmor Rafáélné, Perl Jenóné, Rosenkrantz Márkusné, Szmuk Ignácné, Szmuk Sándorné, Weisz Sándorné; **Szervezeti bizottság elnöke:** Taub Dezsóné, **Keren Kájemet biztos:** Taub Dezsóné; **Ügyvezető elnök:** Halpert Sándorné; **Pénztárnok:** Fuchs Ernóné; **Főtitkár:** Izrael Dezsóné; **Titkárok:** Adler Jenóné, Fried Ignácné, Mendelovits Lajosné; **Ellenőrök:** Fuchs Jenóné, Kind Józsefné; **Vigalmi bizottság elnöke:** Fuchs Józsefné; **tagok:** Dr. Bartháné, Ferenc Lajosné, Fried Zoltáné, Fried Rezsóné, Friedmann Lici, Fisch Ignácné, Fuchs Jenóné, Fuchs Miksáné, Dr. Gavallérné, Gold Izidorné, Gold Áltorné; **Kulturbizottság elnöksége:** Dr. Fichmann Sulemné, Fischer Edéné, Stern Józsefné; **tagok:** Dr. Fisch Mórné, Gold Lajosné, Herstik Miksáné, Hillmann Lipótné, Dr. Katz Nándorné, Keszner Gézáné, Dr. Kertész Józsefné, Dr. Weisz Béláné, Dr. Weisz Dezsóné; **Atrétegzési bizottság:** Adrian Samuné, Fisch Arminné, Mendelovits Antalné; **Szervezeti bizottság:** Adlerstein Ignácné, Adlerstein Henrikné, Adler Jenóné, Bruckstein Aronné, Cikk Samuné, Deutsch Antalné, Eizikovits Menyhértné, Friedmann Hermanné, Fuchs Nándorné, Koppel Henrikné, Dr. Klein Izraelné, Izrael Dezsóné, Müller Lajosné, Salamon Hermanné, Scheiner Antalné, Schreiber Félixné; **Választmányi tagok:** Dr. Edeburg Emilné, Feldmann Nándorné, Klein Simonné, Ifj. Klein Arthurné, Kind Gyuláné, Krausz Miklóné, Lebovits Pálné, Lebovits Mártonné, Markovits Henrikné, Müller Sándorné, Dr. Márkuszné, Perl Béláné, Stern Nándorné, Stein Lajosné, Spitzer Ernóné, Schönblum Samuné, Schwartz Sándorné, Schöngut Imréné, Szmuk Mártonné, Weisz Lászlóné, Weisz Jenóné, Wohl Dezsóné, Zipszer Mórné, Zeelinger Manóné.

Bukarestben már a kora reggeli órákban kapható a repülőgépen érkező ÚJ KELET

- Elárúsítóhelyek:
- Gara de Nord
 - Calea Griviței
 - Tutungerie Marghiloman
 - " Lido
 - " Scala
 - " Atene Palace
 - " Str. Regalá
 - " Str. Academiei
 - Deb. de ziare Pasajul Academiei
 - Deb. de ziare Calea Victoriei (szemben a Telefonközponttal)
 - Tutungerie Café de la Paix
 - " Carpați
 - " Hotel Esplanade
 - " Hotel Luvru
 - " Cal. Vict. colț Bul. Academiei
 - " Brezoianu
 - " Hotel Princlar
 - " Lipseani
 - " Prefectura Poliție
 - " Postei

A transilvaniai zsidóság kötelessége: helytállani a hiányzókért Terjesszétek a sékelt

VASÁRNAP
K
Vá
A bukaresti
vábbra is lanyh
árfolyamesések
voltak. A fixka
ma alig változo
lyama 52.25, a
1933. évi járad
kötvény 50-es,
nagy címletei 7
es, az adóbón 4
kos Consolidare
mon zárt. A b
tak, a Banca
a Româneasca
Credit Roman
655 lej. A bizt

Stag
A kikötőváros
mult héten álta
zott. Ez részben
nem teljes szün
áll összefüggés
mint a vevők vá
tékesítéssel kap
igy az üzlettel m
magyarítható, h
sai, a galati és a
ról csak egytel

Mentesite
a kés
Bucuresti, juliu
dasági miniszter
ben hatályon kív
árrögzítő törvény
vonatkozó rendel
szerint a kereske
sos havi készlet

A pá
Bucuresti, julius
számában ismert
mális árait. Az a
pamutárak most
árait is.
A p
Fésületlen gyap
zásu fonal, warco
tással, csomagolat
gyár. Minden egy
lért, egészen a 40-
lejjel többet, míg
geknel egészen a
beleértve, az alapa
csökken. A két s
16 lejjel drágább,
tott fonalaknál 8
ugyszintén a csom
többlet fizetendő.
áron kívül a vevő
valamint a 2 szá
ték

A ny
A miniszteri ren
vánt standardizált
A 20-as fonalból s
ként 36 szálu, nég
gram súlyu Ameri
vetkező: 90 centi
nagykereskedelmi á
ára 49 lej, 80 cent
36, nagykereskedel
delmi ára 45 lej, a
gyári ára 32, nag
kiskereskedelmi ára
su fonalból szőtt,
33 szált tartalmazó
140 gram súlyu
80 centi széles gyá
delmi ára 58 és kl
a 80 centi széles ár
reskedelmi ára 53 é
lej, a 70 centi széle

KÖZGAZDASÁG

Változatlanul lanyhuló az irányzat a bucarestii tőzsdén

A bucaresti tőzsdén az elmúlt héten továbbra is lanyhuló volt az irányzat, ha az árfolyamesések nagyobb méretűek nem is voltak. A fixkamatozású papírok árfolyama alig változott. A *Stabilizarea* záróárfolyama 52.25, a *Desvoltarea* 52.12-es, az 1933. évi járadék 56.50-es, a *kisajátítási kötvény* 50-es, az *Inzestrarea kötvény* nagy címletei 73.25-ös, a kis címletek 69.50-es, az adóbnál 45-ös, az 1935. évi 3 százalékos *Consolidarea kötvény* 37.12-es árfolyamon zárt. A bankrészvények alig tartottak, a *Banca Nationala részvény* 6370 lej, a *Româneasca* 530 lej, a *Comro* 265 lej, a *Credit Roman* 410 lej, a *Credit Industrial* 655 lej. A biztosítási részvények lanyháb-

ak, *Dacia Románia* 320 lejjel 4120 lejre, a *Generala* 150 lejjel 1010 lejre lanyhult, az *Agricola-Fonciera* változatlanul 385 lej, a *Nationala* 340 lej. A *petróleumrészvények* lanyhák. Az *Astra-Română* 90 lejjel 840 lejre, a *Steaua-Română* 10 lejjel 535 lejre, a *Corcordia* 40 lejjel 455 lejre, a *Credit Minier* 50 lejjel 435 lejre, a *Redeventa* 20 lejjel 205 lejre lanyhult. Az ipari részvények is lanyhák. A *Mica* 200 lejjel 1055 lejre, a *Letea* 50 lejjel 990 lejre, a *Resita* 45 lejjel 425 lejre, a *Tramway Bucuresti* 40 lejjel 1015 lejre lanyhult, a *Titan-Nadrag-Calan* változatlanul 1620 lej, a *Telefon részvény* 985 lej.

Stagnál az üzlet a kikötővárosok gabonátőzsdéin

A kikötővárosok gabonátőzsdéin az elmúlt héten általános stagnáció mutatkozott. Ez részben az exportlehetőségek majd nem teljes szünetelésével, de főleg azzal áll összefüggésben, hogy úgy az eladók, mint a vevők várják a kormány természetesen kapcsolatos rendelkezéseit és így az üzlettel mindenki tartózkodik. Ezzel magyarázható, hogy az elmúlt héten a braisai, a galati és a constantai gabonátőzsdékről csak egyetlenegy árjegyzést hoztak

nyilvánosságra, amelyben az árak az előző hetiektől alig változtak és inkább névlegeseknek tekinthetők, mivel számottevő üzletkötések nem is történtek.

TIMISOARA: A bányási gabonapiac az üzlet csöndes. *Arak:* Buza 55.000 lej, kukorica 52.000 lej, korpá negyvenezer lej, zab 62.000 lej, muharmag 130.000 lej, napraforgómag 85.000, tökmag 150.000 lej, tavaszi árpa 52.000 lej vagonként.

Mentesítették a kereskedőket és vállalatokat a készlet-bejelentési kötelezettség alól

Bucuresti, július 6. Gh. Leon nemzetgazdasági miniszter rendeletet adott ki, melyben hatályon kívül helyezte a március 4-i árrögzítő törvény a készlet bejelentésekre vonatkozó rendelkezéseit. Az új rendelet szerint a kereskedők és vállalatok a szokásos havi készlet jelentéseket ezentúli nem

kötelesek elkészíteni, tehát nem kell bejelentést tenniük a beérkezett árukról és eladott árukról sem. Ezen rendelkezés a közszükségleti cikkekre nem vonatkozik. A március 4-i törvénynek összes többi rendelkezése továbbra is érvényben maradnak.

A pamutárak maximális árai

Bucuresti, július 6. Az Uj Kelet tegnapi számában ismertettük a gyapjúárak maximális árait. Az alábbiakban ismertetjük a pamutárak most megállapított maximális árait is.

A pamutfonalak hivatalos ára

Füszlelten gyapotból font 20/1 alapszámú fonal, warcops vagy pincops gombolyítással, csomagolatlanul, 290 lej kilónként ab gyár. Minden egyes számmal növekvő fonalért, egészen a 40-es számig, számonként 1.75 lejjel többet, míg a 20 számon aluli minőségűeknél egészen a 12-es számúáig, ezt is beleértve, az alapár számonként 75 banival csökken. A két számból sodrott fonal kilója 16 lejjel drágább. A keresztben felgombolyított fonalaknál 8 lej többletet fizet a vevő, ugyasintén a csomagolt fonalakért is 8 lej többlet fizetendő. A gyárban felszámított áron kívül a vevőt terheli a számlabélyeg, valamint a 2 százalékos nemzetvédelmi illeték.

A nyers Amerika-vásznak ára

A miniszteri rendelet 16 pamutárut nyilvání standardizált és hivatalos árú cikkek. A 20-as fonalból szőtt, négyzetcentiméterenként 36 szálu, négyzetméterenként 178-200 gram súlyu Amerika-vászonfélék ára a következő: 90 centi szélességű gyári ára 40, nagykereskedelmi ára 43 és kiskereskedelmi ára 49 lej, 80 centi széles vászon gyári ára 38, nagykereskedelmi ára 39 és kiskereskedelmi ára 45 lej, a 70 centi széles vászon gyári ára 32, nagykereskedelmi ára 35 és kiskereskedelmi ára 40 lej. A 16/14 számúásu fonalból szőtt, négyzetcentiméterenként 33 szált tartalmazó és négyzetméterenként 140 gram súlyu Amerika-vásznak közül a 80 centi széles gyári ára 54, nagykereskedelmi ára 58 és kiskereskedelmi ára 66 lej, a 80 centi széles áru gyári ára 49, nagykereskedelmi ára 53 és kiskereskedelmi ára 61 lej, a 70 centi széles vászon gyári ára 43,

nagykereskedelmi ára 47 és kiskereskedelmi ára 54 lej. A 14/12 számúásu fonalból szőtt, négyzetcentiméterenként 36 szálu, méterenként 178-180 gram súlyu Amerika-vásznak közül a 90 centi széles áru gyári ára 67, nagykereskedelmi ára 72 és kiskereskedelmi ára 83 lej, a 80 centi széles áru gyári ára 65 és kiskereskedelmi ára 75 lej, a 70 centi széles áru gyári ára 54, nagykereskedelmi ára 58 és kiskereskedelmi ára 67 lej.

Vásznak fehérített állapotban

A fehérített, 20-as fonalból szőtt, négyzetcentiméterenként 36 szálu és méterenként 178-180 gram súlyu vászonfélék közül a 90 centi széles áru gyári ára 45.50, nagykereskedelmi ára 49 és kiskereskedelmi ára 56 lej, a 80 centi széles áru gyári ára 41, nagykereskedelmi ára 44.50 és kiskereskedelmi ára 51 lej, a 70 centi széles áru gyári ára 36, nagykereskedelmi ára 40.50 és kiskereskedelmi ára 46 lej. A 16/14 számú fonalból szőtt, fehérített vásznak közül a 90 centi széles áru gyári ára 59, nagykereskedelmi ára 64 és kiskereskedelmi ára 74 lej, a 80 centi szélességű áru gyári ára 55, nagykereskedelmi ára 59 és kiskereskedelmi ára 66 lej, a 70 centiméter széles áru gyári ára 50, nagykereskedelmi ára 54 és kiskereskedelmi ára 62 lej. A 14/12 számú fonalból szőtt vászonfélék közül a 90 centi széles áru gyári ára 76, nagykereskedelmi ára 82 lej és kiskereskedelmi ára 92 lej, a 80 centi széles vászon gyári ára 69, nagykereskedelmi ára 74 és kiskereskedelmi ára 84 lej, a 70 centi széles áru gyári ára 62, nagykereskedelmi ára 67 és kiskereskedelmi ára 77 lej.

Különleges vászonárak

A 148-150 centi széles, négyzetcentiméterenként 40-41 szálu, nyers állapotban méterenként 285, fehérített állapotban körülbelül 250 gram súlyu lepedővászon gyári ára 130, nagykereskedelmi ára 140 és kiske-

reskedelmi ára 160 lej. A 16-os számú fonalból szőtt, négyzetcentiméterenként 40-42 szálu, méterenként 134.5 gram súlyu, 79-80 centi szélességű huzatvászon (inlet) gyári ára 61, nagykereskedelmi ára 66 és kiskereskedelmi ára 76 lej méterenként. A 16/12 számú pamutfonalból szőtt, négyzetcentiméterenként 42 szálu, méterenként 250 gram súlyu szalmazsákvásznak közül a 135 centi szélességű áru gyári ára 113 lej, nagykereskedelmi ára 122 és kiskereskedelmi ára 140 lej, míg a 100 centi szélességű gyári ára 83, nagykereskedelmi ára 89 és kiskereskedelmi ára 100 lej.

A 20-as fonalból szőtt, négyzetcentiméterenként 39 szálu és méterenként 88 gram súlyu Oxford-vásznak közül a 70 centi széles áru gyári ára 43, nagykereskedelmi ára 47 és kiskereskedelmi ára 54 lej, míg a kockás Oxford gyári ára 44.50, nagykereskedelmi ára 48 és kiskereskedelmi ára 55 lej.

Az országörök és a Nemzet Pártja tagjai által használt 70 centi széles Drill nevű sportvászonnál, amely 20/12 számú fonalból készül és négyzetcentiméterenként 57 szálat tartalmaz, méterenkénti sulya pedig 161 gram, a gyári ára 80, a nagykereskedelmi ár 86 és a kiskereskedelmi ár 99 lej.

Nyomottárak, törülközők és zsebkendők

A 22-es fonalból szőtt 70 centi széles négyzetcentiméterenként 39 szálu s méterenként 95 gram súlyu, garantált színekkel nyomott kartonok gyári ára 54, nagykereskedelmi ára 58 és kiskereskedelmi ára 67 lej. Az ugyancsak 70 centi széles, négyzetcentiméterenként 35-38 szálu, nyers állapotban méterenként 160, kikészített állapotban körülbelül 140 gram súlyu és garantált színekkel nyomott barchet (köpper) gyári ára 69, nagykereskedelmi ára 74 és kiskereskedelmi ára 83 lej.

A 20/12 számú fonalból szőtt, négyzetcentiméterenként 36-38 szálu és 44 centi széles, valamint 84 centi hosszúságú, darabonként 60 gram súlyu törülköző vászon gyári ára 27.50, nagykereskedelmi ára 30 és kiskereskedelmi ára 34 lej. A 24/20 számú fonalból készült, négyzetcentiméterenként 37-38 szálu, négyzetméterenként 100 gram súlyu, félig festett és 35 négyzetcentiméter nagyságú zsebkendők gyári ára 8.40, nagykereskedelmi ára 9.30 és kiskereskedelmi ára 10.50 lej.

Az új árak július 4-ikén már életbe is léptek.

A tehervagonok igénylésének új rendszere

Bucuresti, július 6. A CFR vezérigazgatósága rendeletet adott ki, amelyben ismét szabályozta a tehervagonok igénylésének módjait. A rendszer szerint az igénylés a fuvarleveleknek az állomásfőnökséghez történő benyújtásával történik és a benyújtás pillanatától számítódik az igénylési idő, amelyen belül az állomásfőnökség a vagonat adni köteles.

Az állomásfőnök köteles átvenni az összes fuvarleveleket és ezekről írásbeli ellismervényt adni, amely igazolja, hogy a fuvarlevelet beiktatták.

A tehervagonok megrendelésével egyidejűleg az árukat a pályaudvaron el kell helyezni, vagy ha ez lehetetlen, vagononként 500 lei biztosítékot kell letenni, amelyet visszatérítenek akkor, ha a kocsit a feladó rendelkezésére bocsájtják.

Azok a feladók, akiknek a pályaudvaron külön vonaluk van, nem kötelesek az árut berakás előtt a pályaudvarra vinni, sem a garanciát letétbe helyezni.

A biztosítékot automatikusan visszaadják a feladónak, a vagonok berakása alkalmával.

Azok a feladók, akik naponta berakodást kívánnak teljesíteni, mint a nagyobb gyárak, vagy kitermelési üzemek, naponta kötelesek a vagonok rendelkezésre bocsájtását kérni, olyan mértékben, mint amilyen mértékben berakodni kívánnak. A vasút felügyel arra, hogy a berakodások a legrövidebb időn belül megtörténjenek és ennél az állomáshoz benyújtott kérvények beiktatásuk sorrendjét veszi figyelembe. A vasút szabályszerint általában egy feladónak csak annyi vasuti kocsit bocsájt rendelkezésére naponként, mint amennyit az illető egy napra kér. Ha azonban véletlenül a pályaudvar több vagon felett rendelkeznek, a feladó köteles az összes vagonokba berakodni, amennyiben a vagonok száma nem haladja meg az egy napra kért vagonok számának kétszeresét.

A feladónak jogában áll a berakodás előtt, vagy után megváltoztatni a szállítmány rendeltetési helyét. Ilyenformán a feladó esetleg olyan sürgős megrendeléseknek tehet eleget, amelyre vonatkozóan később kérték a vagonokat az állomásokról.

A feladók vegyék figyelembe, hogy az év bizonyos szakában, különösen a szeptember-december hónapokban nagyon is megezaporo-

dik a vasuti kocsik utáni kereslet és ilyenkor a kocsik csak késedelemmel bocsájtathatók a kérelmezők rendelkezésére, amely késedelem a kérvény benyújtásától számítva 20-25 nap is lehet. Jelenleg, a mai kivételes helyzetben, amikor igen sok teherkocsira van szükség, ez a késedelem még növekedhetik is, meghaladhatja a 30 napot.

Azok a kereskedők, akik árut vásároltak és azok szállítást várják, mindenképp az áruk feladójánál érdeklődjenek, hogy az illetők megrendelték-e már a teherkocsikat a berakodó állomáson és pedig mikor és milyen iktatási szám alatt? A vasutnál eszközöndő közbenjárás alkalmával a vevők kötelesek ugyanis megjelölni mindig a benyújtott fuvarlevél számát és az iktatási tételezőt.

A számlafüzeteket nem kell láttamoztatni a pénzügyigazgatóságon. Az Ugr közli, hogy az 1939 június 11-én kelt XXV. számú körlevel (1. pont e) betű) említést tett arról, hogy a fizetési jegyfüzetek (carnet de note de plată) láttamozásával kapcsolatban egyes adóügyi közegek a számlafüzetek láttamozás végetti bemutatását is követelik. Szükségessé tartjuk kiemelni, hogy a pénzügyminisztériumnak 1940 június 10-én kelt 92.360 számú rendelete, mely a fizetési jegyfüzetek miikénti láttamozását írja elő, semmiféle említést nem tesz a számlafüzetek láttamozásáról.

Uj egynegyedszázalékos pótdadó a céhek javára. A Monitorul Oficial 1940 június 20-án kelt 140. számában kihirdetett a magánalkalmazottak és kisiparosok céheiről szóló törvénynek egy új törvényszakasszal való kiegészítéséről szóló törvény, a munkakamárák javára szedett 0.50 százalékos pótdadón kívül, ugyanazon lerovási módokat mellett, a magánalkalmazottak és kisiparosok céhei szükségleteinek fedezésére egy új 0.25 százalékos pótdadót (cotă adițională) létesített. Az új pótdadó 1940 június 1-től kezdettel lép életbe, minélfogva a júliusi illetmények ki-fizetésénél a júniusi részletek is levonandók.

A ROMAN NEMZETI BANK HIVATALOS DEVIZÁRFOLYAMAI:

	107% felárral:
Dollár	211.65-217.97
font	851.80-877.30
palesztinai font	852.84-878.40
egyiptomi font	873.54-899.73
svájci frank	47.71-49.27

	38% felárral:
font	567.87-584.91
svájci frank	31.88-32.64
francia frank	3.24-3.31
márka	49-50
olasz líra	7.17-8.25-9.50
pengő	28.50-27
csehkorona	4.68-4.77
szlovák korona	4.68-4.77
török líra	92.-
dínár	2.898-3.08

A SZABADFORGALMI DEVIZÁRHIVATAL ARFOLYAMAI:

	(70%-os kvóták)
Angol font	973.50
palesztinai font	974.50
egyiptomi font	997.80
dollár	241.90
svájci frank	54.23
francia frank	5.90
svéd korona	57.09
török líra	292
angol font, 40%-os kvóta	1028
angol font, 20%-os kvóta	1078

A B) lista kompenzációs árfolyamai:

font, angliai árukra	1.000
font, angol gyarmatok áruira	990

— Hamis vasuti igazolványt használt egy fiatalember, hogy alkalmi ismerősének udvarolhasson. Temesvárról jelentik: Volkov Izsák husz éves fiatalember megismerkedett egy temesvári diáklánnyal, aki Bucurestibe utazott és arra kérte, hogy kísérje el őt. Volkov minden áron udvarolni akart a lánynak és ezért diáknak adta ki magát, majd egy vasuti kedvezményes áru igazolványt hamisított és annak birtokában elkísérte a fővárosba szerelmét. Az idill azonban nem tartott sokáig, Volkov visszatért Temesvárra és itt összeköltözött egy lánnyal. Egy este a lányt az uccán igazoltatták és mivel iratai nem voltak rendben, bekísérték a rendőrségre. A fiatalember az éjszakai órákban a rendőrségre sietett, hogy a lány szabadon bocsájtása érdekében eljárjon, de őt is igazoltatták, majd megmozdították és ennek során megtalálták nála a hamis vasuti igazolványt. Közokirathamisítás címén eljárás indult ellene, ügyét pedig tegnap tárgyalta a törvényszék. A beidézett tanúk nagyobb része nem jelent meg, mire a törvényszék elhalasztotta a tárgyalást.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Küszöbön áll a tengelyhatalmak támadása Anglia ellen

Több francia hajó Toulonba érkezett. A „Frondeur“ francia cirkálót elsüllyesztették az angolok

ROMA, július 6. (Rador). A Relazioni Internazionali „Anglia órája“ cím alatt azt írja, hogy elérkezett az idő, midőn a tengelyhatalmak teljes erejükkel támadást fognak intézni nemcsak az angol szigetország, hanem az afrikai angol erők ellen is. Graziani tábornok kinevezése azt jelenti, hogy a támadás készen áll. A régi Európa presztízsét helyre fogják állítani Angliával szemben, amelynek semmilyen közössége nincs Európával, azonkívül, hogy élvezte az európai civilizáció ajándékát.

„Anglia kártalanítani fogja Franciaországot“ mondotta Smuts tábornok

Pretoria, július 6. (Rador). Smuts tábornok kijelentette a rádióban, hogy Nagy-Britannia helyre fogja állítani Franciaország függetlenségét. Franciaország kártalanítva lesz azokért a veszteségeikért, amelyeket Anglia akciója folytán szenvedett. Az a kéz, amely lesújtott, fogja megmenteni Francia-

országot. Ami a délafrikai Uniót illeti, nem fogja elhagyni szövetségeseit a veszedelem percében.

Genf, július 6. (Rador). Jean Prouvost rádióbeszédében rosszhiszeműséggel vádolja Angliát, miután az oráni támadás előtt nem lépett összeköttetésbe a francia kormánnyal.

Londonban nem keltett meglepetést a francia-angol diplomáciai kapcsolatok megszakítása

London, július 6. (Rador). A lapok megállapítják, hogy Németország felháborodással fogadta Anglia akcióját. Németország haragja érthető, miután az volt a szándéka, hogy előbb, vagy utóbb igénybe vegye a francia flottát. Nem Franciaországot, hanem Németországot érte az ütés. A francia kormány részéről történt diplomáciai kapcsolatok megszakítása egyáltalában nem keltett meglepetést, — írják az angol lapok.

Lisszabon, július 6. (Rador). A Stefani jelenti: Az angol flotta akciója valóságos felháborodást keltett a portugál közvéleményben.

Több francia hajó Toulonba érkezett Genf, július 6. (Rador). A német távirati

iroda jelenti: Clermont Ferrandból jelentik, hogy több francia hajó, köztük a Strassbourg, öt cirkáló, valamint több torpedóromboló Toulonba érkezett. A Commandeur Terste repülőgépanyahajó nem rongálódott meg.

Az angolok Kréta szigeténél elsüllyesztettek egy francia cirkálót

Genf, július 6. (Rador). A német távirati iroda jelenti: Clermont Ferrandból jelentik, hogy két angol hajó megtámadta a Frondeur francia cirkálót, amelyet két órai harc után Kréta szigete közelében elsüllyesztettek. Az angol hajók ezután eltávoztak anélkül, hogy a hajótörtekről gondoskodtak volna.

Angol városokat bombázták az ellenséges repülők

London, július 6. (Rador). A légügyi minisztérium közli: Péntek éjszaka néhány ellenséges repülőgép behatolt néhány kilométerre Anglia északkeleti részébe. Nem voltak sem károk, sem áldozatok.

London, július 6. (Rador). Dél-Anglia egyik városára 8 bombát dobtak. Aránylag kevés kárt okoztak. Egy másik délnyugati várost először bombázták a háború kitörése óta. Itt három bombát dobtak le. Néhány repülőgépet láttak az ország észak- és dél-

keleti részei fölött. A légi támadásnak mindössze néhány sebesült áldozata van.

Weygand nem utazott Szíriába

Genf, július 6. (Rador). A német távirati iroda jelenti: Vichyből származó közlés szerint az a hír, hogy Weygand tábornok Szíriában tartózkodna, nélkülöz minden alapot. A francia nemzetvédelmi miniszter Vichyben tartózkodik.

A totális államok rendszeréhez igazodik az új francia alkotmánytervezet

— jelenti a Stefani. Laval terjeszti a nemzetgyűlés elé az új alkotmányt

Bern, július 6. (Rador). A Stefani jelenti Vichyből, hogy az új alkotmány, amelyet Laval fog a francia nemzetgyűlés elé terjeszteni, Franciaország politikáját a totális államok rendszeréhez igyekszik közel hozni. Tel-

jes tekintélyt kap az állam, biztosítva a munka és a család jogait. A parlament felhatalmazást fog adni Petain marsallnak az új alkotmány kihirdetésére.

Az ankarai francia követ levele Saracilogluhoz a Berlinben közzétett dokumentumok ügyében

Ankara, július 6. (Rador). A török távirati iroda közli: Miután Berlinben bizonyos diplomáciai dokumentumokat tettek közzé, Massigli, Franciaország ankarai követe levelet intézett Saraciloglu török külügyminiszterhez. Miután értesült arról — írja a levelében —, hogy a német rádióállomások bizonyos híreket közöltek állítólagos jelentésekről, amelyeket ő a francia kormányhoz intézett

március havában, kijelenti, hogy ezek az állítások tendenciózusak. Nem folytatott semmilyen beszélgetést Saracilogluval és nem kérte a török kormány engedélyét ahhoz, hogy átrepülhessenek a francia repülőgépek Baku-ellenes támadás céljából. „Sohasem terjesztettem ilyen tervet a török kormány elé“ — fejezi be levelét Massigli.

Az olasz sajtó meglepéssel kommentálja az új román kormány kinevezését

A portugál és spanyol sajtó cikkei Romániáról

Róma, július 6. (Rador). Az olasz sajtó érdeklődéssel és egyben meglepéssel kommentálja az új román kormány kinevezését. A Giornale d'Italia azt írja, hogy a román kormány elhatározta magát a tengelyhez való csatlakozásra. A kormány olyan személyiségekből áll, akiknek politikai kapcsolataik vannak Rómával és Berlinnel és akik mindig ennek az orientációnak voltak a hívei. Mihail Manoilescu külügyminiszter ismerős Rómában, ahol barátai vannak. A korporatizmus ismert szakértője, aki nemrégén küldöttséget vezetett Rómába, amelyet a Duce fogadott. Románia szükségét érzi annak, hogy a tengelyhez közeledjék. A kormánynak vannak orientálódási lehetőségei a kívánt irányban. Meglátjuk, hogy megvalósítja-e azt, amit óhajtott. Erről a közeli napokban meg fogunk győződni.

Lisszabon, július 6. (Rador). A portugál

sajtó több cikket szentel Romániának a legutóbbi események kapcsán. A Republica című lapban Ferreira Martin tábornok megállapítja, hogy Beszarábia és Bukovina visszacsatolása harcok után és a trianoni szerződés alapján történt annakidején. Diaro de Lisboa azt írja, hogy a világháború után Románia természetes határai közé került és nem lehet kétségbe vonni Beszarábia és Bukovina román voltát. Novidades kijelenti, hogy az oroszoknak semmilyen történelmi, vagy néprajzi joguk nincs Beszarábiára.

Madrid, július 6. (Rador). A „Ya“ című lap berlini tudósítás alapján írja, hogy a szövetségesek garanciájának Románia részéről történt elvetése meglepéssel keltett Berlinben, ahol megállapítják, hogy a valóság iránti érzék kerekedett felül Romániában, amely megértette az új európai helyzetet.

Oriási ünnepléssel fogadták Berlinben Hitler

Ciano olasz külügyminiszter a német fővárosba érkezett

BERLIN, július 6. (Rador). Hitler kancellár vonata szombat délután 3 órakor megérkezett az anhalti pályaudvarra. A német főváros lakossága hatalmas ünneplésben részesítette a kancellárt.

Berlin, július 6. (Rador). Hitler kancellárnak a német fővárosba való érkezése alkalmából dr. Göbbels propagandaügyi miniszter szombat reggel felhívást intézett Berlin lakosságához. Dr. Göbbels kijelentette, hogy miután a hősök napján Hitler megjósolta a német hadsereg győzelmét, a franciaországi háború a legfényesebb győzelemmel végződött, amihez hasonló példa alig van Németország történetében. Május 10-től kezdve a Führer főhadiszállásán tar-

tózkodott a nyugati fronton. A fegyverek döntöttek: a régi Franciaország összeomlott. Nyolchetes távollét után érkezik a Führer a fővárosba. Férfiak és asszonyok rendeztek olyan fogadtatást a Vezérnek, amelyhez hasonlót még nem láttak. Az egész utvonalon az anhalti pályaudvartól a kancellári palotáig tanúsítatok meleg magatartást az egész nép nevében. Eljen a Vezér, eljen a német nép, eljen a birodalom!

London, július 6. (Rador). A Reuter értesülése szerint Ciano olasz külügyminiszter szombat reggel Berlinbe utazott, a német kormány meghívására.

Roosevelt öt békepontja

A szabadságjogok biztosítását követeli az USA elnöke

Newyork, július 6. (Rador). A Reuter távirati iroda jelenti: Egy sajtóértekezlet alkalmával Roosevelt pénteken a következő öt pontban szögezte le a békekötés feltételeit:

1. Felszabadítás a félelem alól úgy, hogy a nép ne rettegjen attól, hogy légi bombázás, vagy egy más nemzet részéről bármilyen támadás éri. Ez a leszerelést jelenti.
2. Sajtószabadság. Roosevelt kijelentette, hogy ez a pont igen fontos, miután a nemzetnek cenzurázatlan értesüléseket kell szereznie az egész országban és az egész világon történő eseményekről. Nem létezhetik nyugalom akkor a világban, ha a hírforrások

nem érhetők el mindenki részéről.

3. Vallásszabadság. Roosevelt megjegyezte, hogy ez a szabadság létezik a demokratikus államokban, de nem létezik a más kormányformákkal rendelkező országokban.

4. Szólásszabadság. Roosevelt kijelentette, hogy mindenkinek nyilvánítania lehet véleményét, de ne terjeszthesse az államforma megdöntésének gondolatát.

5. A nélkülözések kiküszöbölése. Roosevelt ezzel kapcsolatosan azt mondta, hogy ez a pont a nemzetek közötti kulturális és kereskedelmi korlátok ledöntésével valósítható meg.

A PROPAGANDAÜGYI MINISZTER FOGADÓ ÓRAI

Bucuresti, július 6. (Rador). A propagandaügyi minisztérium köz tudomásra hozza: A propagandaügyi miniszter fogadó órája hétfőn, szerdán és pénteken 12—1 óra között lesz.

A WASHINGTONI KORMÁNY JEGYZEKET INTÉZ BERLINHEZ EGY NÉMET KONZUL NYILATKOZATA MIATT

Washington, július 6. (Rador). A külügyminisztérium közleményt inézett a német követséghez, leszögezve, hogy a külföldi diplomatáknak nem kell foglalkozniuk az Egyesült Államok belpolitikájával. Ez a körülmény annak következtében történt, hogy New Orleansban az ottani német konzul kijelentette egy lap munkatársa előtt, miszerint Németország nem fogja elfelejteni az Egyesült Államok részéről a szövetségeseknek nyújtott segítséget. A külügyminisztérium kijelenti, hogy az incidens lezárult.

MEGEGYEZÉS JÖTT LETRE ANGLIA ÉS IRAK KÖZÖTT A MOSSULI PETROLEUMVEZETÉK LEZÁRASÁRA

Stockholm, július 6. (Rador). A Stockholms Tidningen című lap tudni véli, hogy meg egyezés jött létre Irak és Anglia kormánya között a mossuli petróleumvezeték lezárását illetően. Eszerint csak a második, palesztinai vezeték működne, amely Halfánál ér véget.

TIZEZER KILOGRAMM KUKORICÁT ADOMÁNYOZOTT EGY DOLJMEGYEI KÖZSÉG A MENEKÜLTEKNEK

Bucuresti, július 6. (Rador). Motăseni (Doljmege) mezőgazdasági bizottsága tízezer kilogramm kukoricát adományozott a beszarábiai és északbukovinai menekültek számára.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 18. Telefon: 18-60.

RAMASE
UR
D
setör 2
Tára postal
pütitá in nu
No. 30523/193
10. Telefon: 1
Havonta 110,
évre 600, egé
földre: Havo
félővre 12, e
Hirdetések dij
„UJ KELET“
bánati zsidósá
ja. Cikkekink
forrás megjelö

Az orosz
helyét

Cesar Petrescu
„Romániában“,
lapjában:
„Azok, akik
ajból átéltek az
álmatlan éjszaka
gödelével, aki
meg kell bírko
minden végek v
amelyről azt hi
maguk alá gyür
börtök, kegyet
est a vergődést.
Mint akkor, a
és az aratás id
emberek a hatá
örök csillagzata
az eget kíméllek
lamé agóniás el
lezólapok elindul
ja: milyen hírek
rül, amelyek be
jába. Minden oly
az akkori lélek?
Akkor még m
fődtásra, felsza
va. Volt egy hit,
amelyet a törté
vetettünk.
Hogyan jelent
Búrája előtt; ma
látunk, hogy m
leán örökségét?
Nem azokról v
beéragadtak azo
désébe, amelyek
súlyos felelőssége
Nem azokról v
közveti láthatár
világ történelm
hogy választól
vesztetgethettek a
Nem azokról
tak az eseménye
ták ferde meglát
Nem azokról v
esztendői politiká
szerezték és mo
nak.
Nem azokról
meg egyetlen na
szerepért épp ol
meg ideológiájuk
let, főnöküket, v
Nem azokról v
csoltak, mindent
tek, minden kiki
vállaltak, hogy a
első alkalmánál
Nem ezekről
ország. Még ak
hogy ők képvis
örök valóságát.
Az igazi orszá
szágaról, az örö
denért fizet, mi
hogy megvédjen
a farizeusok ha
vámszedők elsül
a kövek.
Az igazi orszá
os felkét. A gon
a természet érzé
lépe és a feje f
gok is tanuságo
nyujtanak neki.
ez, ellentétben a
akik ma remegn
Az igazi orszá
latai során meg
szünnék meg te
az égen ragyogó
elpusztul, egy me
köveg rombadönt
Az igazi orszá
és beheggedt se
léptette azt, am
vesse azt a föld
ahol a földbemél
jalt, vagy egy h
hozta felszínre.
A legfontosab